

БРОЈ 22

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

Списание на студентите на Филозофски факултет

КОМБИНИРАНО ИНТЕРВЈУ

СТУДЕНТСКИ ТЕКСТОВИ

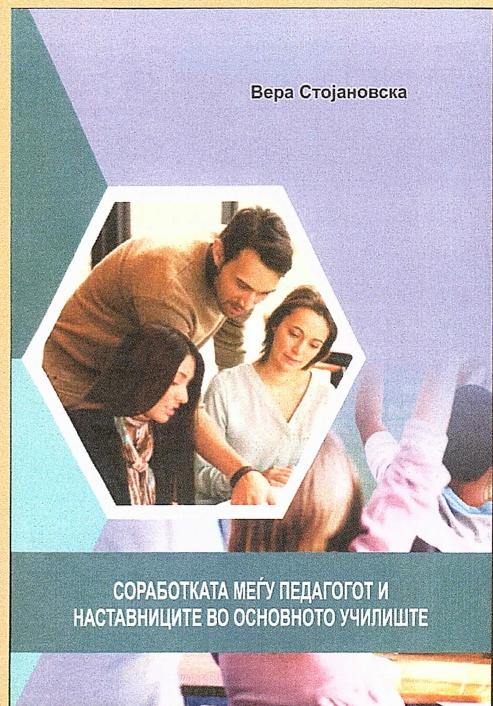
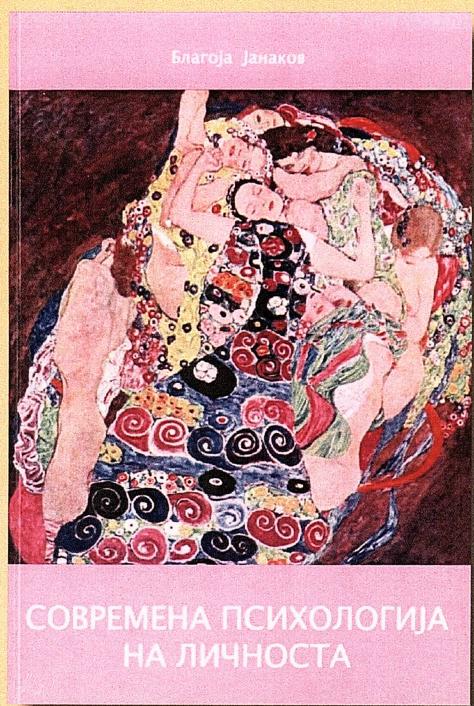
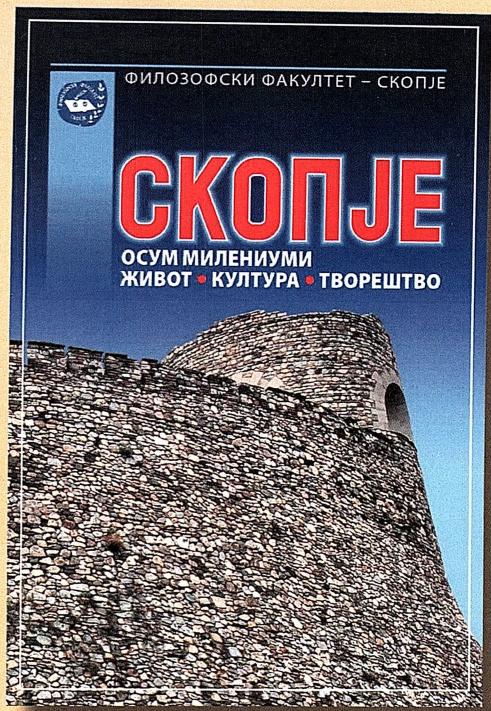
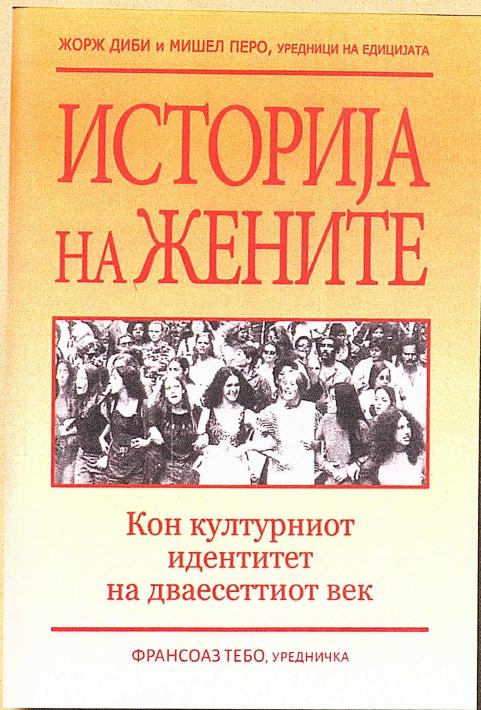
СТУДЕНТСКИ АКТИВНОСТИ

СТУДЕНТСКИ ЗДРУЖЕНИЈА

Зошто сакам да студирам на
институтот за класични студии?

СТУДЕНТСКА СРЕДБА

ВНАТРЕШЕН ПАТНИК

Декември 2019

Издава:

Филозофски факултет-Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр.9А; 1000
Скопје

Тел.+389(0)23116520/230

mail: <http://www.fzf.ukim.edu.mk>

Главен и одговорен уредник
Игорче Дунимаглоски

Редакција

Димитар Коруноски
Симона Наумоска
Михаела Белческа
Наталија Димоска
Бурим Мехмеди
Ангела Јаневска
Стефан Штерјов
Илина Димовска
Бобан Риполоски
Драгана Стојановска
Јана Маркоска
Моника Михайлоска
Владимир Таневски
Анамарија Митреска
Никола Христовски
Димитар Здравески

Соработници

Христијан Ламбевски
Васко Гически
Стеве Јанчески
Јулија Митревска
Емилија Лазаркова
Ева Стојанова
Сања Мишевска
Михаела Гурчиноска
Анамарија Костовска
Валерио Трајчевски
Кристина Михайлоска
Симона Алексовска

Лектура

Симона Даноска
Христина Ангелеска

Фотограф на насловна
Ариф Калгурин

Печати
МАР-САЖ, Скопје

Тираж
250

Покровител

Списанието е финансирано
од Универзитет "Св. Кирил и
Методиј"-Скопје

Првиот број на списанието
Внатрешен патник излезе од
печат во мај 1995 година

ISBN
1409-5637

СОДРЖИНА

1. Интервју комбинирано

Подобрување на комуникацијата помеѓу студентите и
факултетот 2

2. Студентски текстови

Игорче Дунимаглоски-Кога студентите ќе имаат
можност да ја користат спортската сала во кампусот
на УКИМ? 7

Сара Ајровска-Сајбер-насилство, злато на
денешницата 8

Барлет Беќири-Перспектива кон животот 10

Ива Димитријевик-ЗАГАДЕН ВОЗДУХ ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА 12

Наталија Димовска-Корените на танцот во антиката 13

Васко Гичевски-Околу униформите на реформската
жандармерија во Македонија 15

Селмин Несимоски-УСЛОВИ ЗА РАЗВОЈ НА
БЕЗБЕДНОСТА НА УКИМ 18

Димитар Коруноски-Образоването како
мултифункционален процес 20

Наталија Милкова-Клучот за среќен и исполнет
хармоничен живот 22

Филип Марковски-„Друштвото Туле“
-Ариевско јајце во космосот 24

Давид Манев и Матеј Манев-Новиот фокус на
безбедноста 26

Амина Хасик-ВРСНИЧКО НАСИЛСТВО 28

Соња Јарчев-Учество на студенти од прва година на
Филозофски факултет, студиска програма Социјална
работка и социјална политика, во инклузија на децата
со Даунов синдром 30

3. Активности на студентите на Филозофски факултет 32

4. Студентски здруженија на студентите на Филозофски факултет

ПСИХЕСКО 48

Спортско-студентско здружение на Филозофски
факултет „НИКЕТЕС“ -Скопје 50

Клубот на млади историчари на Македонија-„Клио“-
Интервју со Блаж Шево, претседател на ISHA Сплит. 51

Студентско археолошко здружение „Аксиос“-По
стапките на Артур Еванс 54

Сам можеш да одиш брзо, заедно можеме да одиме
далеку! 56

5. Зошто сакам да студирам на Филозофски факултет?

Јулија Митреска-Институт за историја 59

Михаела Гурчиноска-Институт за специјална
едукација и рехамилитација 60

Подобрување на комуникацијата помеѓу студентите и факултетот

Ивана Драговик - координатор на Институт за семејни студии

1. Кога студентите имаат најголема потреба од Вас како координатор на Филозофски факултет?

Студентите имаат постојана потреба од координаторите на институтите при Филозофски факултет, бидејќи ние сме мостот за проток на информации помеѓу службите, професорите и студентите. На првиот ден од учебната година, студентите од прва година имаат работна средба со професорите и со координаторот од институтот на кој се запишани, каде детално се запознаваат со начинот на студирање (запознавање со предметите, начин на полагање – колоквиуми и испитни сесии, дополнителни активности на институтот, начин на бирање предмети итн.). По првата средба, дополнително се организира средба со координаторот, референтот од одделението за студентски прашања и референтот за iknow системот каде што им се објаснува за нивните обврски во текот на студирање. На таа средба, референтот за iknow системот им објаснува и електронски им покажува како се

запишуваат предметите во системот. Во текот на семестарот, студентите имаат постојана и непрекината комуникација со координаторите преку mail и лично во работниот период на координаторот. На крајот на семестарот повторно се организира работна средба со студентите од прва година и координаторот, референтот од одделението за студентски прашања и референтот за iknow системот.

мот каде им се објаснува како да ги пријават испитите за тековната сесија. Истото досега што го напоменав важи и за студентите од останатите години. Постојано сме во комуникација и за сè се навремено известени. Секогаш ги советувам да ја проверуваат својата емайл адреса, бидејќи сите информации секојдневно ги добиваат таму. Јас лично секоја информација, поени од тестови (доколку професорот испрати до мене), покрај огласната табла, им ги испраќам на mail за да бидат навремено информирани. Доколку сум службено отсутна или сум на годишен одмор, сите студенти се електронски известени и ги упатувам кај друг координатор доколку имаат било каква потреба во текот на моето отсуство.

2. Според Вас, дали недоволната информираност на студентите се причинена за чести појави на не почитување на пропишаните рокови од страна на факултетот при заверување и запишување на семестар?

Не би рекла дека се недоволно информирани. Сите информации кои се поврзани со запишување и заверка на семестар им се испраќаат електронски на нивните еmail адреси навремено од страна на одделението за студентски прашања, објавени се на веб страната на Филозофски факултет, во iknow системот, на огласните табли и доколку има потреба и координаторот ја препраќа информацијата. Во тие известувања детално е објаснето која е процедурата, кои документи им се потребни и до кога најдоцна треба да ги завршат нивните обврски. Секогаш инсистираме доколку имаат било каков проблем да дојдат кај координаторите за да може навремено да се реши. Исто така, сите информации кои им се потребни детално и сликовито

им се објаснети во прирачниците за студенти кои им ги даваме на првиот академски час. Можам да заклучам дека тие се навремено и целосно информирани за сите рокови и дејства кои се одвиваат за време на нивното студирање, само треба да посакаат да дојдат до информациите. За подобрување на комуникацијата со студентите се трудам да бидам максимално транспарентна и на секое нивно барање или известување кое ќе го добијам или треба да го пратам без исклучок, истовремено ги запознавам и раководителите на студиските програми. Електронските записи ги сочувувам како доказ кој сè бил информиран за превземеното дејство. И тука нема забуна.

Какви дополнителни мерки како координатор на Институтот за семејни студии и како координатор на студиската програма Меѓународни и интеркултурни студии ги преземате за подобрување на комуникацијата помеѓу студентите и студентските прашања?

Ние како координатори сме во постојана комуникација со референтите на студентски прашања. За секоја измена и за секој новитет комуницираме меѓусебно и сме тековно известени. Имаме многу честа комуникација, бидејќи меѓусебно соработуваме за голем дел од процедурите (промена на изборен предмет, дипломски трудови, итн). Секогаш се инсистира студентот прво да се обрати кај координаторот, па после тоа координаторот го препраќа студентот на студентски прашања доколку прашањето или проблемот не е во надлежност на координаторот (како што се уплати на семестар, финансиски долгови или пак некоја молба за задочнување на запишување семестри итн.).

1. Сведоци сме на честите појави на гужва и револт на студентите во одделението за студентски прашања во периодот на запишување и заверување на семестар. Според Вас, дали не информираноста на студентите е причина за таквите појави?

Благодарам за издвоениот простор во студентското списание Внатрешен патник и желбата за соработка.

Во врска со прашањето би кажала дека не станува збор за недоволна информираност на студентите бидејќи соопштението за запишување и заверување на семестарот се објавува:

на нашата веб страница (<http://www.fzf.ukim.edu.mk>), во софтверот/системот IKNOW во делот „соопштенија“ се праќа на електронските адреси на студентите

Да не ги заборавиме и координаторите за ЕКТС на секој Институт кои навремено ги информираат студентите за нивните административни должности односно користејќи ги можностите на IKNOW софтверот или социјалните мрежи ги проследуваат информации од типот за запишување и заверување на семестрите, рокови за пријавување на испити и сл.

Треба да се има предвид дека на Филозофскиот факултет студираат околу 2800 студенти на прв циклус студии, а согласно правилата за студирање на запишување/заверување на зимскиот/летниот семестар, студентите во период од 2 седмици пред почетокот на семестарот треба да го запишат/зверат семестарот.

Затоа е многу битно за нас како Одделение за студентски прашања студентите да ги почитуваат дадените рокови во соопштението. Во тој случај на взајмно задоволство нема да се создава гужва и револт.

2. Дали почетните презентации и презентациите пред почетокот на заверувањето и запишувањето на семестар се доволни за студентите да ги реализираат обврските кон факултетот?

Да, сметам дека презентациите кои се реализираат на почетокот и на крајот од семестарот од страна на вработените од Одделението на студентски прашања заедно со координаторите се доволни. Студентите кои не присуствуваат на овие презентации потребните информации можат да ги добијат во Одделението за студентски прашања, кај координаторите и од Причинкот за студенти кој воедно претставува водич во текот на нивното студирањето.

1. Неодамна факултетот определи рокови за секоја генерација од сите институти при запишување и заверување на семестар, дали го почитувате определениот рок?

- Да. Според мене тоа е вистинска одлука, која требаше порано да биде донесена, со цел студентите побрзо да ги завршуваат своите обврски. Она што не ми се допаѓа при оваа одлука е тоа што деновите се во една иста недела и доколку го пропуштиш рокот, треба да платиш одреден казна.

2. Дали редовно ги добивате известувањата од службите во факултетот и дали сте задоволни од досегашната комуникација?

Според Вас, дали воведување на нови начини на информирање на студентите ќе ја подобрят комуникацијата помеѓу студентите и факултетот?

Вработените на Филозофскиот факултет се секогаш отворени за добронамерни и корисни предлози кои имаат цел да ја доближат информацијата до студентот.

Виолета Попстефанова-Раководител на одделението за студентски прашања

- Да. Редовно добивам маилови од службата, таа комуникација е добра, секако може а се подобри и с со некои работи од информалтивен карактер, како на пример посочување на датуми за проолкување или пријавување на стипендија, или конкурси кои се со краток временски период, а не се оволно публицирани.

3. Според Вас, како може да се надмине проблемот со прекршување на определените рокови од страна на факултетот и долгото чекање на шалтерите во одделението за Студентски прашања?

- Може да бидат изложени повеќе рокови, во различен временски период со простор меѓу нив, но не од ден или два, така што студентите кои го пропуштиле првиот рок, можат да стигнат за наредниот. Исто може да има некаква подебла кога се работи за услугите на шалтер. Може секој шалтер да изда-

ва различна услуга, за да не се чекаат преголеми редици, во кои студентите на исто место: земаат потврда, чекаат за упис, пријавуваат испит.... со овие мали промени сметам дека се ќе биде пофункционално и за двете страни.

Наталија Димовска

1. Неодамна факултетот определи рокови за секоја генерација од сите институти при запишување и заверување на семестар, дали го почитувате определениот рок?

- Да, го почитувам. Сметам дека има доволно долг рок за остварување на определените обврски и доволно резервно време доколку некој не е во можност да ги изврши истиите.

2. Дали редовно ги добивате известувањата од службите во факултетот и дали сте задоволни од досегашната комуникација?

- Релативно сум задоволна од целокупната соработка и комуникација, бидејќи сметам дека службите се грижат онолку колку што можат тоа да биде остварено на време. Секогаш може да се случи да има задоцнување до одредена мера, што мислам дека е оправдано.

3. Според Вас, како може да се надмине проблемот со прекршување на определените рокови од страна на факултетот и долгото чекање на шалтерите во одделението за студентски прашања?

- Проблемот може да се надмине така што би имало парична казна за оние што нема да одат во сопствениот термин. Студентот, кој планирано или непланирано го пропушта својот рок и одлучува да ги оствари обврските во друг термин, таа парична казна свесно предвремено би ја уплатил и би ја доставил заедно со останатите документи. Исто така, сметам дека проблемот со долгото чекање би се надминал со принцип на нумерирање, така што секој студент би добил реден број.

Михаела Белческа

Кога студентите ќе имаат можност да ја користат спортската сала во кампусот на УКИМ?

„Универзитетскиот спорт се враќа на голема врата: УКИМ ја добива најмодерната универзитетска спортска сала во Македонија.“

„Студентите на УКИМ на почетокот на новата учебна година со нова спортска сала.“

„Нова повеќе наменска спортска сала вредна 154 милиони денари доби Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, средства доделени преку Агенцијата за млади и спорт. На површина од 2067 км2. Освен за ракомет, одбојка, мал фудбал, кошарка, тенис, истата ќе биде опремена со фитнес справи. Објектот ќе има 17 санитарни јазли засебни простории за медицински персонал и интервенции, за антидопинг контрола, а ќе биде опремен и со чајна кујна, тушеви и сала за презентации.“

Ова беа дел од насловите и содржините на медиумите од почетокот на изградбата на спортската сала во кампусот на УКИМ. Од месец април 2013 година кога започна изградбата до месец април 2016 година кога изградбата на спортската сала беше завршена. Официјалното пуштање во употреба и отворањето на вратите за студентите се очекуваше во 2017 година, меѓутоа, до денес спортската сала стои заклучена. Агенцијата за млади и спорт на Маке-

донаја е единствена институција која е надлежна за овој објект, а тоа значи дека токму таа е институцијата која што мора да го реши овој проблемот. Проблем очигледно постои кога спортската сала по повеќе од две години се уште е затворена за студентите. Од академската година 2019/2020 студентите на УКИМ имаат предмет „Спорт и здравје“ и се упатуваат на вежби во Машинскиот факултет покрај веќе изградената спортска сала во кампусот на УКИМ.

Кога студентите ќе имаат можност да ја користат спортската сала!? Уште колку генерации треба да поминат и да не го дочекаат отворањето на спортската сала? Зошто никој не ги става интересите на студентите на прво место?

Игорче Дунимаглоски

Сајбер-насилство, злото на денешницата

Интернетот со себе носи голем број на позитивни работи и претставува моќна алатка на денешницата, неизбежен дел на 21-от век. Тој овозможува брза и лесна комуникација, размена на искуства, пристап до огромно количество на

корисни информации и создава зависност, потрага по дигитален идентитет на социјалните мрежи. Како и секоја моќна алатка, така и оваа може лесно да се злоупотреби. Насилството и навредата постоеле отсекогаш, но развојот и напредокот на социјалните мрежи во последниот период само создава нов пат низ кој младите, многу лесно, со неколку тапкања по тастатурата, анонимно или јавно, го спроведуваат. Основата опасност од социјалните мрежи произлегува од тоа што секаде оставаме лични податоци, локациите на кои сме биле, местата што ги посетуваме, слики, видеа и слично, кои може да бидат злоупотребени. „Сајбер булингот“ претставува секаков облик на насилије помеѓу врсниците во виртуелниот свет. За разлика од обичниот „булинг“ кој може да се случи на улица или во училиште, жртвата може да доживее непријатност и со секое најавување на некоја од социјалните мрежи. Сајбер (интернет) насилието претставува намерна, постојана и злонамерна употреба на зборови или слики во онлајн-комуникацијата. Ваквото насилие е еден вид триаголник во кој не се вклучени само жртвата и насилиникот, туку и друга група на поединци кои што го следат насилието и во повеќето случаи се сочувствуваат со жртвата, но не се вклучуваат директно и не заземаат став во однос на тоа, поради

стравот да не им се случи истото. Оваа појава е многу честа и со оглед на тоа дека децата и младите се најзастапената популација на Интернет и социјалните мрежи, тие се и најчестата жртва. Во македонското законодавство не постои изразот „сајбер-булинг“. За тоа во законот нема одредба со која би можело директно да се влијае на овој вид насилиство. Сепак во Кривичниот законик според членот 144, став 4 се вели дека за тој што по пат на информатички систем ќе се заканува дека ќе стори кривично дело се предвидува казна затвор од пет години. Насилството преку интернет во најголемиот број случаи се игнорира или се минимизира затоа што не е толку впечатливо, меѓутоа не помалку влијае врз психата на своите жртви. Поради тоа, неопходно е сите да се вклучат во креирање на свеста за опасностите на кои се изложени децата во најголемиот број случаи, но не помалку и возрасните кои исто така ги користат социјалните мрежи се повеќе и да се превенира сајбер булингот на кој во светски рамки биле подложени 43 проценти од децата, а е присутен секако, и кај нас. Оваа форма на насилиство е многу потешко да се идентификува и честопати се случува вон амбиентот на училиштето. Заради тоа, за наставниците или пак родители, премногу е комплицирано да ја адресираат оваа форма на булинг. Иако е добро што родителите разговараат со децата за можните опасности на интернетот, факт е дека ни самите не се во потполност сигурни какви сè замки крие интернетот. Важно е тоа да се подигне на ново ниво и да се едуцираат двете страни. Жртвите на ваквиот вид насилиство треба да се поддржат и децата да се поттикнуваат да ги споделуваат ваквите искуства со родители.

те или наставниците дури кога не се директно вклучени, туку се сведоци на насилиството. Се препорачува да се поддржат и младите лица-насилници, бидејќи можно е насилиството да произлегува од претходно искуство во кое биле навредувани или од не знаење што можат да предизвикаат и како може да влијаат кај другите. Заради последиците кои ги има овој феномен, денес низ целиот свет се организираат кампањи за подигнување на свеста, коишто имаат за цел адресирање на овој проблем. Градењето на здрава личност која ќе стои подалеку од секаков вид на насилиство секако започнува во домот, но продолжува во училиште во кое е потребно да се организираат работилници на тема инклузија, толеранција и почитување, организирани од страна на образовниот систем и училиштата бидејќи тие придонесуваат за создавање пријатна клима во која насилиничкото однесување остро се осудува, а, од друга страна, кај учениците се гради разбирање за потребата да се почитува секој поединец и неговите разлики. На тој начин, материјалот кој се однесува на превенција од врсничко насилиство би бил вграден во планот и програмата во школските активности. Преку покревањето на свеста за тоа колку сајбер насилиството е опасно и преку различни работилници и иницијативи покренати против истото, можеби би можеле да влијаеме за негово намалување и да постигнеме сајбер безбедност и заштита на младите до некој степен, со оглед на тоа што неговото искоренување е речиси невозможно во ератата на дигитализација каде технологијата постојано се развива, а гладта на младите за помодерни технолошки откритија постојано расте.

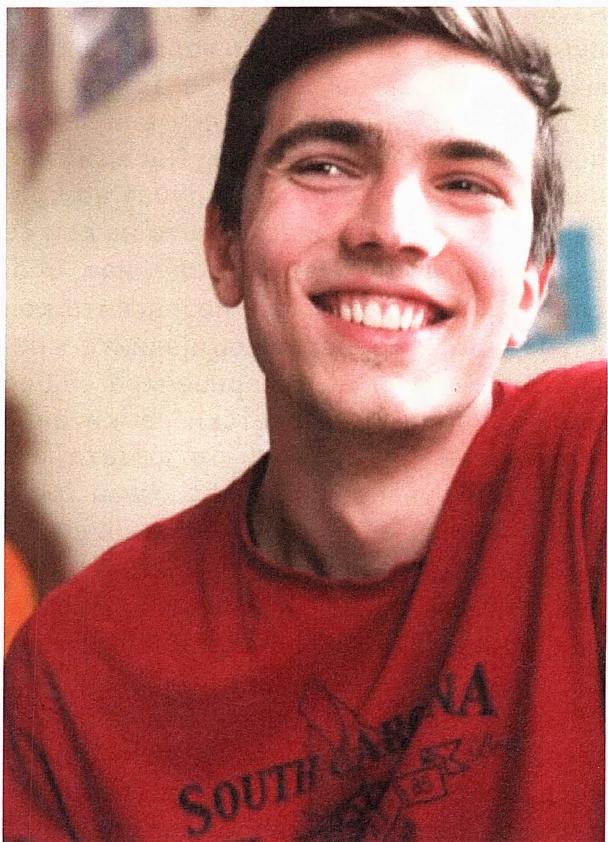
Сара Ајровска

Перспектива кон животот

Кога бев мал, моите секогаш ме посоветуваа да бидам оптимистичен и позитивен. Најголемиот дел од нивните совети после ги наоѓав и во различни книги и на Интернет (“Жivotot е 10% што ти се случува, 90% како реагираш на тоа”). И денеска мојот менталитет само ги рефлектира тие зборови за тоа како да го доживееме животот. За нив ќе зборувам во продолжение, а мислам дека најинтересна е последната поента.

Да почнеме со една мала вежба. Таму каде што сте, погледнете 20 секунди околу себе. Треба да најдете што повеќе предмети со сина боја. Направете го тоа сега и запамтете го бројот. Одлично. Сега имам едно прашање: “Колку нешта најдовте со црвена боја?” Бројот е секако, значително помал – а аналогијата јасна. Какви ленти ќе ставиме на очите, таков ќе го гледаме светот. Така и ќе забележиме повеќе убавини или повеќе непријатни работи.

За ова се зборува и во мојата омилена книга “How to stop worrying and start living” од Dale Carnegie. Таму тој ни ја раскажува приказната на двајца затво-

реници во иста ќелија. Двајцата гледаат низ прозорецот. Едниот ја гледа калта. Другиот звездите.

Сега може да преминеме на благодарноста. Едноставно во животот имаме безброј причини да бидеме благодар-

ни. Може да помислиме вака – самиот факт што го читате ова, што го држите списанието во рака, што јас го пишувам текстот, не става во многу подобра положба од стотина милиони луѓе кои ги немаат овие привилегии. Јас често се смеам дека истото може да се каже и за Македонија. Баш оваа година кога бев во странство, забележав многу феномени и нијанси кои се подобри тука отколку во многу поразвиени земји. И секако го имаме и фактот што не живееме во некоја трета земја и голем број секојдневни проблеми за нив ние воопшто не сме ги ни искусли. Со ова се разбира не ја омаловажуваме валидноста на нашите проблеми, туку само си даваме поширока перспектива за нив.

Кога сме кај проблемите, со нив доаѓа и нешто друго – стресот. Стресот и анксиозноста се исклучително важни за преживување животно опасни ситуации. Единката се насочува кон една активност (бегање) и се спасува. Но, вакви ситуации ретко се случуваат во урбаниот свет со што анксиозноста ја губи нејзината функција. Што е полошо, долгата изложеност на стрес има лоши влијанија брз нас.

За справувањето со него треба да се зборува подолго, но би ви дал некои едноставни совети. Повраноста меѓу телото и умот е добро позната – “здрав дух во здраво тело”. Затоа, кога сте под стрес може да се обидете да седнете и да дишете полека од stomакот. Да не ја заборавиме и медитацијата. Треба да се седне на некоја комотна позиција, да се фокусирате на дишењето и мислите да не се истиснат, туку да се прифатат и да бидеме во мир со нив. Дури и

Кристијано Роналдо скоро почнал со медитирање и таму гледа многу бенефици. Може и да се фокусираме на тоа што го чувствуваате со сетилата во моментот. Тоа ќе не донесе во сегашноста и далеку од минатото и иднината кои ни го предизвикуваат стресот.

Јас лично користам начини на рационализација. Затоа и многу ми се допадна еден цитат кој го прочитав пред две месеци и што сум го спомнал безброј пати. Овие зборови се од Тито Виланова, починатиот тренер на Барселона сакан од сите фанови на фудбалот поради неговиот прекрасен ум. Тој кажал: “Никогаш не треба да се чувствуваш вознемирено за ништо. Тоа што изгледа важно денеска нема да биде така утре”.

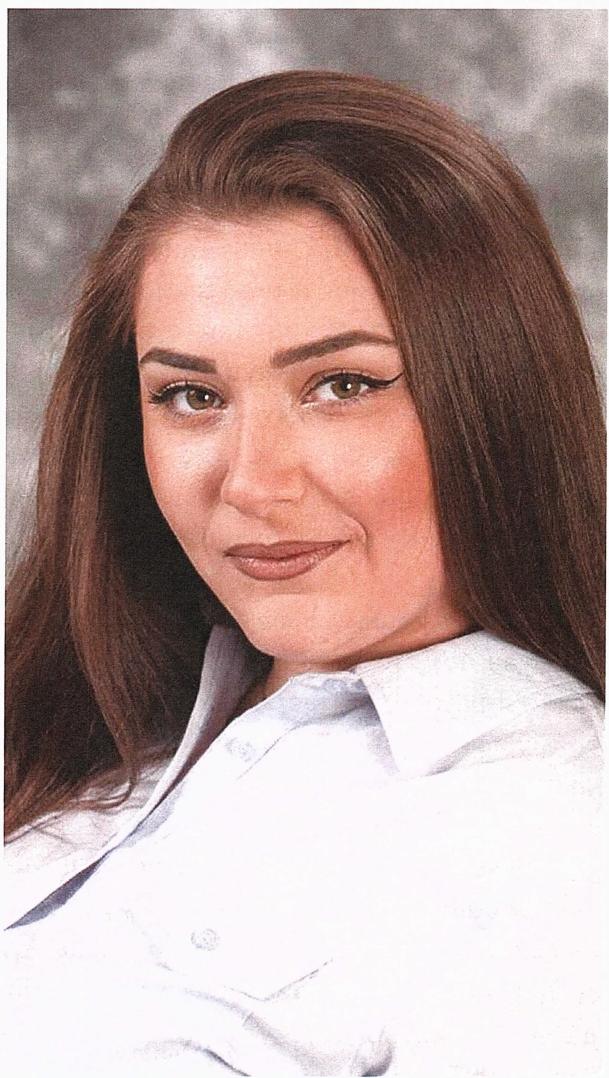
Конечно стигнавме до последната точка која ви ја спомнавам на почетокот. Тука го имате мојот омилен аспект на перспективата кон животот. Се работи токму за антиципација. Таа е причината зошто сега кога дојдовме до тука се чувствуваате толку добро. Секако, ако сте скокнале веднаш до тука, тоа чувство не е толку интензивно. Сето тоа има смисла. Затоа филмовите објавуваат повеќе трилери, затоа пред големите спортски настани има прес конференции, затоа има повеќе мали дуели пред главниот настан во UFC. Чувството на очекување и возбува прави се да изгледа позабавно. Ајде тогаш да најдеме секој ден причина да станеме од кревет и да го доживуваате целосно овој подарок што го нарекуваме живот!

Барлет Бекири

ЗАГАДЕН ВОЗДУХ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Во Република Македонија загадениот воздух е една од најпопуларните теми многу години наназад. Справувањето со овој еколошки проблем не наведува да го поставиме прашањето: „Дали ние граѓаните сме безбедни во нашата држава и дали може да се пронајде излез од ваквата ситуација?“ Како едни од најголемите причини за постоење на овој проблем, се јавуваат зачестените палења на депонии, пожари и оган на отворено, кои на голема жалост во изминатите години, но и сега допринеле до негативно влијание во општеството, односно голем број на заболени и смртни случаји. Главен причинител се самите граѓани во државата, кои многу ретко тргнуваат од себеси, а можеби и никогаш не размислиле дека за сопствени потреби го загрозуваат животот на многумина, па дури и сопствениот. Тргнувајќи од горенаведеното, доаѓаме до заклучок дека свеста на луѓето е на многу ниско ниво, на кое треба многу да се поработи, за да луѓето почнат да размислуваат да постапат на начин кој ќе придонесе еколошката безбедност и безбедноста на секој поединец да се зголеми и да секоја индивидуа биде безбедна во сопствената држава. Можеби често, но не секогаш се причинители луѓето за загадениот воздух, постојат и други фактори кои доведуваат до ваква состојба. Како такви се јавуваат

и испуштање на отровни супстанци во воздухот од фабриките кои доведуваат до карциноми, реакции на бubreзи и голем дел на заболувања во човековото тело. Голема и болна е бројката на жрт-

ви во последните неколку години, која доколку ја анализираме вкупно би ја добиле бројката на еден цел град во Македонија. Деталните информации сметам дека е непотребно да се наведат, бидејќи многу е поважно да се подигне свеста кај лубето за поголема заштита и поголема безбедност. Многу експерти не подучуваат, односно ни даваат совети за да го минимализираме внесот на штетните честици во нашиот организам, со што и би се намалил бројот на жртви и заболени, но сепак се враќаме на почетокот дека ако свеста на лубето не работи, ниеден совет нема да придонесе за подобрување, односно за превенирање и надминување на овој проблем. Маските кои се наменети за заштита на човековиот организам од штетни чести-

ци во воздухот, можеби ќе го ублажат стравот на лубето, но нема да го решат проблемот со кој се соочуваме. Споменатите маски како заштита, намалување на цената на автобуските билети се со цел да не се возат многу автомобили, се само дел од превентивните мерки за ублажување на состојбата во државата, предложени од Министерството за животна средина. Со ова завршувам и апелирам до сите, да се вклучат во различни кампањи и организации каде преку споделување на различни мислења и ставови, преку комуницирање и различни видови на презентации и активности, можеби ќе се подигне свеста кај народот, што би допринело до намалување на загаденоста на воздухот.

Ива Димитријевик

КОРЕНИТЕ НА ТАНЦОТ ВО АНТИКАТА

Танцот како уметност се појавил многу рано во античкиот свет. Тогашните лубе танцот го сметале за еден начин на израз, за експресија на она што се случувало околу нив, за молба кон боговите, за забава... Иако денес танцот како уметност е лично доживување и експресија на сопствени чувства или пак е само приказ на нешто што треба да го види човек и да го поттикне на нешто, тоа своите почетоци ги црпи од далечната антика.

За грците, како народ, танцот претставувал еден вид на активност, исто како правењето на вино, пеењето и свирењето инструменти.

Грците, кои верувале во повеќе богови, имале многу празници низ годината посветени на божествата, за кои правеле големи прослави или фестивали, а како неизоставен дел од тие случајувања, било танцувањето. Религиозните таци биле многу едноставни кои вклучувале само нишкање на телото, за разлика од

култините танци, особено оние посветени на богот Дионис, биле побрзи, динамични, со силна експресија и енергија.

Иако невообичаено, тие имале високото мислење за танчерите. Само одредени танчери можеле да се најдат на највисокото место и како награда за нивниот талент било тоа што можеле да стапат во брак со најбогатите луѓе. Она што е интересно, се самите остатоци од античките стилови и видови на танц, препознатливи и денес.

Антистрофа - ἀντιστροφή, (враќање назад) бил еден вид на оро каде танчерите се движат од лево кон десно, или обратно во зависност од музиката, фатени за раце.

Карпаја - καρπαία бил танц познат меѓу античките македонци како војнички танц каде што низ игра се дава приказ на меч, двобој.

Хореја - χορεία или во буквalen превод оро е најпознатиот танц кој ја зачувал својата автентичност до ден денес. За прв пат овој танц го спомнува Хомер во нрговата „Илијада“ и може да се направат паралали со голем број на држави кои се уште го користат овој тип на танц: хоровод во Русија, хора во Украина, Романија, Молдавија, хоро во Бугарија, оро во Македонија, коло во Србија, Босна, Хрватска, Црна Гора...

Сиртос - Σύρτος е танц кој останал неизменет и во денешна Грција, кој води директно потекло од антиката. Тоа е фолклорен танц каде танчерите се фатени за раце обраувајќи круг, предводен од еден човек. На овој танц близко му е и Каламатијано, уште едно оро добро познато на нашите територии.

Но што е она што ја поврзува антиката со денешницата?

Одговор на тоа дава Исидора Данкин, позната балерина, но и личност жедна за знаење, која инспирирана од античките дела, од описот на танчерите и изведбите, успеала да го оживее првичниот стил на танцување, и да го воведи во денес она што е познато, како модерен, современ танц.

Доколку направиме паралела, може слободно да се каже дека благодарение на луѓето во антиката, кои барале постојано нов начин на забава, стигнале до усовршување на танцот кој од начин на искажување почит кон боговите и ритуали, достигнал да се изведува како експресија на одредени чувства.

Наталија Димовска

Околу униформите на реформската жандармерија во Македонија

По Илинденското востание кое дополнително ја влошило ситуацијата во Османлиската империја се наложува потребата од воведување на реформи. Мирцштегските реформи се вовеле под предлог и инсистирање на Русија и Австроунгарија со намера да се реформира жандармеријата, да се ослободи од данок настраданото население, да се укине башибозукот кој всушност ги правел најголемите злосторства. Подоцна на овие реформи се придржале и останатите големи сили од Европа а реформата во Османлиска Македонија се спроведувала под надзор на генералот Де Џорџис и инспекторот на вилаетите Хусеин Хилми паша.

Речиси секоја од Силите испрати официри во спефични сектори (санџак):

Австро-Унгарија: Ускуб (Скопје)

Русија: Салоника (Солун)

Италија: Монастир (Битола) и Касто-рија (Костур)

Франција: Серес

Велика Британија: Драма

Германија: испрати само делегат, вработен во Солунското жандармериско училиште.

Но во навидум јасната и веќе детално утврдена ситуација се появил нов про-

блем, односно се поставило прашањето каква униформа ќе носат новите жандарми. Рускиот цар инсистирал руските официри да носат руски униформи но подоцна се постигнал договор со мединијација на Де Џорџис и се договорило дека сите официри ќе носат отоманска униформа со сина основа црвен јаки и црвена боја на долниот дел од ракавите. Жестока дебата се развила околу тоа каква капа би носеле официерите. Според дотогашниот начин на облекување на османлиската жандармерија би требало да носат фес. Фесот представува предимно муслиманска капа која била застапена во Средоземјето доста одамна и како таква бидејќи представувала еден вид на статусен белег и доказ за некакво богатство, била прифатена и од немуслиманското население. Фесот на крај бил прифатен од Англија и Италија но Русија, Франција и АвстроУнгарија го одбile и ја прифатиле шубарата која ја носеле османлиските планински одреди кој била направена од крзно а на врвот со црвено платно.

Според договорот потписан помеѓу официерите и Отоманската влада се утврдува:

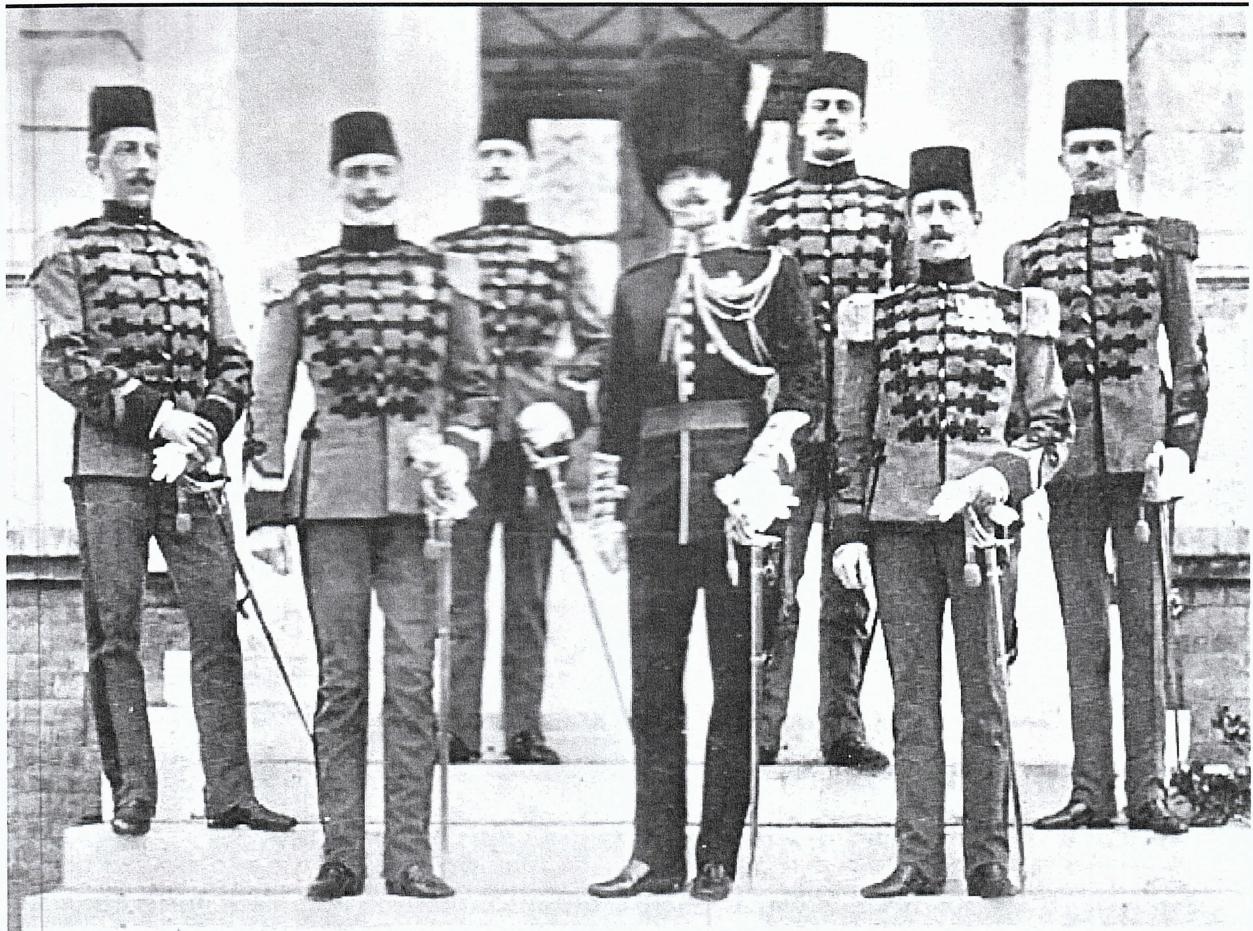
„Член. 5. ... ќе ја носи специјалната униформа која ќе биде онаа на целата реформирана жандармерија и ќе биде доставена по наредба на неговото царско височество Султанот, врховниот командант на целата царска отоманска армија.“

Во истиот договор, во Член. 2 се спомнува дека сума од 1500 франци ќе биде доделена на секој офицер „трошоци за првата облека, опремата и купувањето узди и коњ“ (*pour frais de premier habillement, equipment, harnachement et achat du cheval*).

Според фотографиите се согледува дека униформите делумно се разликуваат особено во орнаментите една од друга, со што може да се предпостави дека се кроени приватно. Всушност секоја земја ги изработувала униформите на своите офицери заради тоа што османлиската власт не покажала интерес да го направи тоа но исто така и поради фактот што за неа овие офицери биле наметнати. За фактот дека овие офицери не биле посакувани во империјата говори извештај од францускиот амбасадор Констанс (Constans) до фран-

Британски офицери во Македонија 1907 година

Австро-унгарски офицери со конзулот Рапапорт

цускиот министер за надворешни работи Делкасе (Delcasse), од 12 декември 1904, пишува:

„(...) Ваша екселенцијо (...) знае, и покрај тоа, дека седум нови офицери, секој од Русија и Австро-Унгарија пристигнал во Салоника (Солун) и Ускуб (Скопје) за да земе улога во реорганизацијата на жандармеријата во Македонија, дека Портата одбива да ги наеме во отоманскиот сервис а дури и забранува локалните власти да комуницираат со нив, а како последица тие офицери остануваат на платениот список на нивните земји и ги задржуваат националните униформи. (...)"

Се согледува според изнесеното дека реформската жандармерија всуш-

ност била крајно непосакуван елемент и дека нивната задача за давање на нов пат и реформа во Империја не била ниту сериозно сфатена ниту пак постоел интерес кај властите за нејзино целосно прифаќање. Нивното опстојување и функционирање во Македонија била безмалку неефикасно иако Хилми паша „ги охрабрувал и целосно ги поддржувал“ во нивната задача, додека зад нивниот грб нивните дејства биле вешто саботирани Со почетокот на Младотурската револуција и враќањето на уставот, веќе наредната 1909 година нивната дејност во Македонија целосно ќе замре.

Васко Гичевски

УСЛОВИ ЗА РАЗВОЈ НА БЕЗБЕДНОСТА НА УКИМ

Секогаш кога ќе се напомене или спомене поимот безбедност, сите луѓе недвосмислено му го даваат военото значење, односно го разбираат само низ воената призма или како што вика Бузан „тврда безбедност“ т.н. тесно сфаќање на поимот безбедност. Меѓутоа, современиот свет или уште пак наречен според одредени автори и како пост-модерен свет, самата безбедност е многу поширока и подлабока од само воената димензија. Проширувањето на безбедноста се однесува на разбирање на безбедноста, не само преку воениот сектор(како што напоменавме) туку и со приклучување на политичката, економската, социеталната и еколошката димензија на безбедноста. Додека пак, продлабочувањето на безбедноста се однесува на единиците за анализа и воведување нови референтни објекти за безбедност (освен државата), односно

оние кои се изложени на закани. Додека во традиционалните безбедносни студии државата е примарен објект на безбедноста, а националната безбедност е во центарот на расправата за безбедноста, со продлабочувањето на концептот се воведуваат нови нивоа на анализа, и тоа: меѓународниот систем, меѓународни субсистеми, единици, субединици и индивидуи.

Ако врз база на предходните констатации се обидеме да издвоиме една дефиниција за безбедноста (иако ги има во голем број), би оделе според процесот на секуритизација. Иако вообичаено се смета дека безбедноста и небезбедноста се две спротивставени состојби, според логиката на секуритизацијата, наместо за двојна може да се зборува за тројна релација:

Небезбедноста е состојба во која има закани, но не и одбрана (начини, сили, можности или средства) од заканите;

Безбедноста е состојба во која има закани, но и одбрана од заканите; и

А-Безбедност е состојба кога е десекуритизирана или не била воопшто секуритизирана.

Важно и од мошне суштинско значење е фактот дека нема лица, група, институција, општество, држава и регион кој е имун на закани, дури и оние кои се мислат дека се “елити” или попоз-

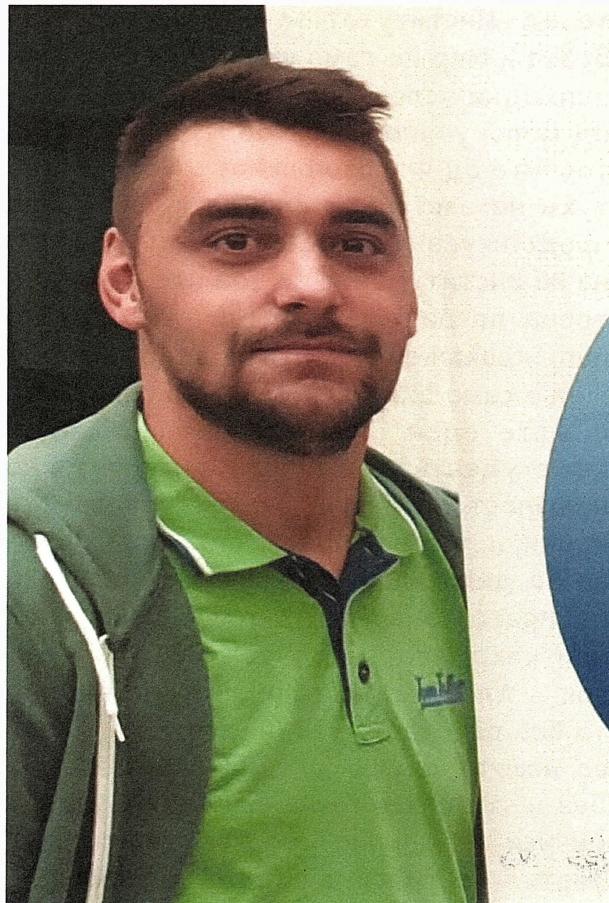
нати како оние со сина крв. Развојот на безбедносните закани, воедно и нивното проширување и продлабочување, односно појава на нетрадиционалните закани, неминовно ја наметнува потребата од нивно проценување и дефинирање, со цел да се превенираат истите. Оттука, се наметнува и потребата да се пружат неопходните услови на експертите (или идните експерти кои се во процес на учење – студентите - ние) со цел да можат соодветно да одговорат и да се спроведат со современите променливи но и тешко (но сепак не е невозможно) предвидливи закани. Достапноста до најновите техники и технологии, а воедно и нивно интегрирање во наставната програма се неопходни.

Ако ја согледаме моменталната состојба на УКИМ неминовно ќе дојдеме до констатација дека условите за усовршување на студентите и развој на самиот концепт за безбедност (а и развојот на самите факултети како и универзитетот) се наоѓаат пред самиот крах (пропаст). На самите факултет речиси и да нема простории во кој не се присутни старите дрвени клупи и столици, во самите предавални нема проекциони и компјутери со цел да се одржат презентации на студентите како дел од нивните активности, па така тие се приморани да се снаоѓаат како знаат и умеат. Премногу е тешко да студирате или пак да се најдете во ситуацијата на самите Професори (конкретно за ИБОМ) кои објаснуваат за некој регион во светот или некој транзитен пат, нафтовород, гасовод или некоја мошне важна комуникациска врска која поминува низ некои држави, планини, ридови и мориња кадешто од првата страна (студент/от/ите) треба да биде замислена во нивната глава идентично како и малите деца кои ја замислуваат нивната прва сред-

ба со нивниот омилен херој од цртаните фимови. Додека пак, од другата страна, Професорите се осудени да ја доловат што “посликовито” самата ситуација, да кажувате и објаснувате каде се воделе, водат и би можело да се водат идните конфликти или војни а притоа немаќи најнеопходни средства за да се прикажат предходните, моменталните но и идните состојби е паралелно со колапс на самиот образовен систем. Студентите од „Институтот за Безбедност, Одбрана и Мир“ не само што ги немаат овие непходни услови туку тие се одфрлени од целокупниот простор, односно просториите од Филозофскиот факултет, но тука не застанува иронијата, туку таа продолжува и со одфрање и од страна на институциите во кои ние еден ден треба да бидеме дел од нив, односно неприфаќање на фактот а воедно и пружење само формално рака за соработка е уште еден фундаментален проблем на студентите од овој институт. Но нажалост не завршува ни тука самата иронија, туку напротив таа продолжува во делот на тотално исклучувањето на праксата во високото образование, или како што рекол синонимот за мозок – Алберт Ајнштајн: „Ителегенцијата без работа е нула (ништо)“. Па така и во нашиот случај „Теоретското знаење без негова практична имплементација е речиси незначајно“. Во оваа прилика би упатил честитки а воедно и благодарност за нашите премногу врвни експерти кои речиси во најсурови услови за работа, храбро, недвосмислено и гордо ги предвиделе најсуровите закани како за безбедноста на Република Македонија, така и во светски рамки, а тоа се сите Професори од Институтот за Безбедност, Одбрана и Мир.

Селмин Несимоски

ОБРАЗОВАНИЕТО КАКО МУЛТИФУНКЦИОНАЛЕН ПРОЦЕС

Еден од најголемите педагози во историјата Сократ користејки го својот дијалектички метод, развива две техники: иронија и мајефтика. Не само што овој метод го согледуваме во платоновите дијалози особено оние од раниот период кога Платон бил под силно влијание на својот учител, но и од содржината на текстот заклучуваме дека Сократ

често ја применувал оваа техника со своите ученици. Дијалошкиот метод подразбира запрашување, односно наведување на прашање кое ученикот треба да си го постави со цел да ја разбие закоравеноста од идеолошката природа. Понатаму Сократ преку мајефтиката го наведува својот соговорник на вистинскиот одговор кој нема да биде експлицитно кажан, но соговорникот ќе дојде до него самостојно. Овој модел на образование е често користен и во античките школи како на пример онаа на Платон, Аристотел, Стоиците и слични. Кога образованието престанало да биде привилегија, а станало задолжение, бидејќи црквите немале веќе капацитети да ги чуваат децата на мајките кои работеле во фабриките, се појавил концептот на задолжително образование. Се создале училишта каде што масовно се посетувала наставата и тоа обично од страна на оние деца кој имале пониско социјално потекло, додека децата на повисоките социјални слоеви продолжиле да ја користат привилегијата да се образуваат во домашна атмосфера и во непосредна комуникација со педагогот. Ваквата ситуација во училиштата се должи на тоа што во ваквиот општествен контекст образованието во училиштата имало за задача да создаде квалификувани работници од децата какви што се нивните родители. Од друга страна учи-

лиштата секогаш морале да одговорат на општествените барања, па така, се утврдило дека тие повеќе се разбираат и дефинираат како институции кои конзервираат вредности, а не прогресивна сила. Примерот со Џон Д. Рокфелер и Андру Карнагил кои вложиле огромни суми на парични средства во образованието со цел да се продуцира кадар кој што на индустриските ќе им биде потребен и кој ќе работи ревносно и ќе ги носи успешно во се поголеми вишоци од вредност. Она што образованието го поставува како свонење на свончиња и други средства кои што не ставаат во одреден контекст каде што важат сирови и без можност за прекршување, без санкција правила, алудира на постоење на рационализација на времето. Рационализацијата на времето пак, е плодно-на бидејки на тој начин функционира и индустриската логика на производство, тежненијата се за помалку време да се создаде што поголем корпус од производи и да се минимизира платата на работникот и да се намали потрошувачкиот капацитет на машините за производство. Целта на образованието во по-следно време се доведува во прашање, така на пример универзитетите користејќи го концептот на автономија креираат таква политика што ќе ги обедини потребите на пазарот, но и ќе остави простор за слободен избор и афинитети кој што ги пројавуваат студентите. Од друга страна улогата на универзитетите треба да биде создавање на критичка мисла која што ќе го понесе општествениот прогрес на своите плеки затоа што по принципот на праведноста, најмудрите и најобразованите треба да го уредуваат општеството, меѓутоа, многумина концептот на автономија на универзитетот го злоупотребуваат и не остварувајки ги своите должности

ја заземаат позицијата на водечка интелектуална сила која во суштина не го емитува нормативниот карактер на интелектуалците. Треба да се внимава кога се говори за автономија на универзитети, образовната политика и системот кој што важи во високото образование, бидејќи поради постоење на системска грешка излегува од универзитетските клупи поединец или мајорна група која не би била корисна за општеството, но и не ги поседува сите специфики кои им ги препишуваме на академските граѓани. Мајоритетот на групата често создава медиокритетски или просечни критериуми кој што ги демотивираат оние кои во образованието гледаат можност да се изградат како интелектуалци, но и поставуваат не реални услови за студирање. Покрај тоа, демократизацијата во образованието е меч со две острици, придобивката од тоа е што сите имаат рамноправен третман и отворен пристап без да се внесуваат никакви стереотипи предрасуди и критериуми кои што би ја разориле слободата во демократското општество. Правниот принцип на владеење, особено Европското право, уставно го штити правото на еднаков пристап во образованието, но немањето на никаков механизам кој што ќе изврши контрола врз способностите, амбициите и потребите на оние кои влегуваат во високото образование создава анархична ситуација каде што имаме цела маса луѓе кои размислуваат униформирано и кои образованието го сфаќаат само низ целта да се земе диплома. Концептот на образованието би можел да биде сменет и во насока на програмите кои што ќе ја поттикнуваат љубопитноста и креативноста и овој начин на совладување на базичните потреби кои што се инкорпорирани во образовниот систем раѓа поголем успех и го чини духот по

слободен. Сите такви активности би можеле да се изведуваат после часовите и редовната настава, а претставувањето и повторувањето на содржините од наставата би можеле да бидат внесени и пренесени преку поема, цртеж музичка композиција и други сегменти кои би покажале каква уметност може да про никне од образованието затоа што образованието е уметност на мислење и размислување, а уметноста е образование. Образованието на човекот му нуди

поинаков поглед на светот ги активира неговите неврони и пружа целосна сатисфакција поради чувството на корисност во борбата за моќ. Образование то се воспоставува како медијатор кој му помага на човекот да стигне до повисок општествен статус, да ги задоволи своите потреби да ги извлече најдобрите помеѓу толпата и да го стимулира развојот на мислата во неоткриените до сега насоки.

Коруноски Димитар

КЛУЧОТ ЗА СРЕЌЕН И ИСПОЛНЕТ ХАРМОНИЧЕН ЖИВОТ

Сигурно си помислувал дека за да живееш среќен и исполнет хармоничен живот ти се потребни некои напросечни способности. Но, тоа ни малце не изгледа така. За да го пронајдеш клучот до среќата и исполнетиот живот ти е потребно пред се да се сакаш себе си. Да уживаш во тоа што го правиш и работиш, да ги сакаш луѓето околу себе, да го сакаш и вреднуваш твоето постоење.

Сите ние во животот сме минувале низ позитивни и негативни настани. Сите тие настани се дел од нашето растење и треба да бидеме благодарни зашто сме поминале низ нив. Потребно е ништо да не те плаши во животот. Секој проблем да го гледаш како нов предизвик и да

си создадеш креативен приод како да го надминеш.

Сега ви споделувам неколку начини како да создадете среќен и исполнет хармоничен живот:

1. Почни со мали промени

Доколку сакаш да се чувствуваш понаку, дали си се запрашал: "Што правиш за да ја промениш твојата моментална состојба?". Стагнираш во место, со денови не гледаш подобрување во твоето однесување и во твојата моментална состојба. Дали си се запрашал што правиш? Дали правиш нешто за да ја подобрши таа состојба во која се наоѓаш во моментот? Многу често се жалиме за нашата моментална состојба, без притоа да бидеме свесни дека не презимаме никаква иницијатива за таа да биде подобрена.

2. Научи се да го сакаш животот

Додека има толку луѓе во светот кои се заболени од неизлечиви болести, ти страдаш и заболуваш од монотонија. Од тоа што не знаеш што со твојот живот и како да го вреднуваш твоето присуство во моментот. Научи да се радуваш на животот. Направи нешто што те плаши, што те возбудува, што предизвикува да почувствуваш дека си жив и си присутен тук на овој свет. Излези на прошетка во природа, помини малку време сам. Ни самиот не си свесен какво позитивно влијание тоа може да има над тебе. Сакај си ја секоја своја воздишка, вреднувај ја. Биди благодарен што си жив. Прави ги нештата кои отсекогаш си сакал да ги правиш.

Еве една интересна вежба. Постави си прашање: Ако немаш никаков лимит, што би работел, што би правел, кај би живеел? И да, оговори на ова прашање

одма во моментот. Запиши го одговорот на лист хартија. Стреми се да бидеш тоа што сакаш да си. Не стагнирај во место. Бори се за твоите соништа и цели. Твојот живот е само твој и никој друг не може да го живее на место тебе. Работи на себе, обидувај се да бидеш подобра личност не само заради другите, туку и за себе.

3. Пронајди се себе си

Со тоа што ќе настојуваш да го правиш тоа за што отсекогаш си копнеел, автоматски ќе се чувствуваш посреќен и позадоволен. А, твојата среќа и хармонија ќе имаат влијание над твоите настани и луѓето кои ќе ги привлекуваат во твојот живот. Можеби се чудиш како некоја личност што е успешна привлекува само позитивни настани во својот живот. Тоа е така зашто некој што е успешен привлекува уште повеќе успех, тој што е среќен привлекува повеќе среќа, а тој што е негативен привлекува само негативни настани во својот живот. Кога ќе се пронајдеш себе си и кога ќе го правиш тоа што те исполнува, се што е околу тебе ќе се измени. Ќе добие една поинаква перспектива и многу поразлично влијание. Со тоа што ти ќе си среќен и исполнет, ќе ти се отвараат нови можности, идеи, настани и значајни луѓе кои ќе имат големо влијание во твојот живот.

Не откажувај се од своите соништа. Животот што го живееш е само твој и од тебе зависи каков ќе ти биде. Промени ги перцепциите кон нештата, не сфаќај се здраво за готово. Продолжи да си ја живееш твојата бајка од соништата, животот кој отсекогаш си сакал да го живееш. И сега на здравје, за убавите моменти кои ни следуваат во иднина.

Наталија

Друштвото ТУЛЕ

Ариевско јајце во космосот

Се колнам со цело мое знаење и вера дека во моите вени не тече еврејска или било каква обоена крв, ниту во вените на мојата жена и се колнам дека никој од моите предци не бил дел од обоените раси.

Заклетва на друштвото

По завршувањето на Првата светска војна, во германското општество се појавува тезата за „забивање нож во грб“, имено таа теза ја пропагирале германските офицери со која што тврделе дека политичарите склучиле примирје, а германската војска не била победена на бојното поле. Во една ваква атмосфера почнале да се појавуваат многубројни организации и политички партии кои ќе имаат за цел радикализирање на германската политика и распламтување на анти-семитизмот во цела Германија. Како последица на тоа во центарот на Баварија изникнало едно такво друштво, односно друштвото Туле, кое за тоа историското време е навидум вообичаено, но неовобичаеност ќе прозлезе од него-вото влијание врз некои подоцна истакнати политички личности во Германија. Што е ова друштво Туле? Друштвото пред се е окултистичко и езотерично, формирано првично во 1918 како филијала на „Тевтонскиот ред“, а во текот на своето неколкугодишно постоење ќе го постави семето на нацистичкиот окултизам. Основачот е Рудолф Зебо-тендорф, кој меѓу другото е и исламски

суфиист. Друштвото е описано со идеите за „арианизмот“, односно за чистата европска раса, но целосно претопена во германски контекст. Друштвото ќе воспостави врски со Нацијалсоцијалистичката германска работничка партија(-Нацистичка партија), имено членови на друштвото ќе бидат Рудолф Хес (заменик фирер 1933-1941), Хајнрих Химлер(командант на „SS“ и тајната полиција Гестапо), Херман Геринг (еден од најзаслужните за концентрационите логори), Алфред Розенберг (автор на „Нацистичка идеологија“), некои сметаат дека и самиот Хитлер бил член на ова друштво но тоа не може да се потврди, а и не би било веројатно бидејќи самиот Хитлер не бил длабоко заинтересиран за окултизам, но од погоре наведените се гледа дека главнината од нацистичката влада продифилирала низ ова друштво. Ако се погледнат окултистичките друштва во Германија во почетокот на XX век како што се Антропозофското друштво, Теозофското друштво, друштвото Туле или Ариозофското друштво, кои меѓу другото се најголемите окултистички друштва, ќе се дојде до заклучок

дека всушност сите тие имаат еден нај-
мал заеднички содржател, а тоа е Мадам Блаватска. Која е Мадам Блаватска (1831-1891)? Таа е родена во Днепар, тогашна Руска империја, која со своите

Thule-Gesellschaft

патувања во Индија, Азија и Америка се здобила со огромни филозофски и научни знаења, но нејзиниот клучен момент од животот е престојот на Тибет кај будистичките адепти. Таа тврдела дека тука дошла во контакт со тајни знаења и дека видела книги кои се чувале скриени под земја и дека по тој престој таа е духовно и интелектуално „просветлена“. Дали е тоа вистина или не, не може да се потврди, но она што е сигурно и важно е дека во 1873 ќе го основа Теозофското друштво во Њу Јорк и ќе ја издаде познатата „Тајна доктрина“ во 1888. Во текот на 80те години на XIX, учењата на Мадам Блаватска ќе се ра-

шират низ цела Германија и сите погоре споменати друштва поблиску или подлажејќи ќе ја обработуваат или во својата база ќе ја имаат книгата „Тајна доктрина“. Во оваа книга се зборува за еволуцијата на човечките раси, се споменуваат седум раси, таа тврди дека ние сме моментално петта раса, првите две раси биле целосно духовни и живееле на островот Хипербореја, третата раса била полутелесна и живеела на Лемурија, четвртата раса живела на Атлантида и била најсовршената раса, која настрадала при голема катализма, а денешната петта раса се нарекува Ариевска раса која поради духовната декаденција делови од неа отстапиле од праволиниската еволуција, како што се Семитите, но дека единственото чисто јадро останало на Тибет, бидејќи е изолирано од негативни фактори, нејзината порака е дека преку нејзините учења ние можеме да се вратиме по правиот пат и да ја одржиме еволуцијата по нагорна линија. Имено, сите оние друштва во Германија ќе се задржат на поимот Ариевци и ќе тврдат дека всушност и во Прусија живеат чисти делови на истата таа раса кои се многу сродни со тие на Тибет и дека Германците се Ариевците во светот кои ќе се погрижат да тој отиде во вистински пат. Друштвото Туле всушност ќе ја има клучната улога во претопувањето на доктрината на Блаватска во нацистичката теорија за супериорноста на германската (ариевска раса), бидејќи клучните личности од политичкиот живот на нацистичка Германија ќе бидат членови на Туле и од тука ќе бидат вдахновени со таа идеја, што во пракса ќе се преточи и со нацистичката експедиција на Тибет во 1938/39 и свастиката како официјален државен симбол.

Филип Марковски

НОВИОТ ФОКУС НА БЕЗБЕДНОСТА

Покрај изучувањето на предмети од областа на традиционалното толкување на безбедноста и справување со законите, на институтот за безбедност, одбрана и мир се изучуваат предмети од нетрадиционално толкување на безбедноста, предмети кои ги опфаќаат новите аспекти на безбедноста и предмети од областа на мирот и развојот. Токму ова го прави институтот автентичен во однос на сите полициски и воени академии, како и факултети за безбедност, не само во Македонија, туку и во пошироки регионални рамки. Кога ќе се спомне традиционално толкување на безбедноста се мисли на заштита на државата како ентитет. Наспроти тоа, новиот фокус на безбедноста се однесува кон заштита на поединецот (индивидуалот) во општеството.

Според извештајот за човеков развој на Обединетие нации од 1993 година, концептот за безбедност во иднина мора да се промени, од исклучителен акцент на националната безбедност кон многу поголем акцент на безбедноста на луѓето, од безбедност преку оружје кон безбедност преку човеков развој, од безбедност на територии до

безбедност на храна, вработеноста и животната средина. Преку теоријата на мултиполаризам се создадени услови за промена на концептот за безбедност каде постојат повеќе воени сили и постои баланс на силите на државите кои се конфронтирани едни наспроти други, односно опасноста од класична воена закана е одложена на подолг рок а со тоа се овозможува фокусирање кон индивидуалната безбедност.

Кофи Анан (поранешен генерален секретар на ООН) - Мирот значи многу повеќе отколку отсуство на војна. Оттаму, хуманата безбедност повеќе не може да биде толкувана само во воена смисла. Поточно речено таа мора да вклучува: економски развој, социјална правда, заштита на животната средина, демократизација, разоружување, почитување на човековите права и владеење на правото.

Хуманата безбедност поседува седум приоритети: економска безбедност; безбедност на храна; здравствена безбедност; еколошка безбедност; лична безбедност; безбедност на заедницата и политичка безбедност. Економската безбедност или финансиската сигур-

ност е состојба во која индивидуата има сигурен приход. Безбедноста на храна овозможува сите луѓе во секое време да имаат физички и економски пристап до храна. Проблемот со недостапност на храната се јавува поради нерамномерна дистрибуција и недостаток на куповна моќ. Здравствената безбедност има за цел да гарантира заштита од болести и нездрав начин на живот. Еколошката безбедност преставува заштита на животната средина и виталните интереси на граѓаните, општеството и државата од внатрешни и надворешни закани, не поволни процеси и трендови насочени кон здравјето на луѓето, биодиверзитетот, како и одржливото функционирање на екосистемот и опстанокот на човекот.

Личната безбедност овозможува заштита на луѓето од физичко насилиство.

Безбедноста на заедницата има за цел да ги заштити луѓето од губење на традиционалните вредности и етничко насилиство. Политичката безбедност преставува заштита од репресија и ги гарантира човековите права.

Глобалната безбедност повеќе не зависи само од отсуство на воените судири, туку и од остварувањето на човековите права, владеење на правото, социјална правда. Терминот безбедност не е само сигурност по животот на човекот, туку и сигурност во животот на човекот.

Давид Манев
и Матеј Манев

ВРСНИЧКО НАСИЛСТВО

Врсничкото насилие најчесто се случува во училиштата за време на одморите во училиниците, ходниците или во дворот. По правило, во тие ситуации, возрасните не се присутни. Насилството меѓу врсниците се случува пред или после наставата, на патот накај училиште или накај дома.

Училишните дворови и игралиштата се места каде што децата најчесто го поминуваат своето слободно време и често се случува врсничкото насилие. Секоја неправда која ја доживуваат учениците, може да биде поттик на повредениот ученик својот бес наместо да го насочи на тој што му нанел неправда, да ја насочи на врсникот.

Кај децата се појавува фрустрација, која исто така доведува до агресивни реакции најчесто кон помладите врсници. Кај некои деца, ваквите реакции не мора да бидат предизвикани од фрустрација во наставниот процес. Тие сакаат да се покажат како „фраери“, обудувајќи се да ги фасцинираат своите врсници. Со тоа што другите деца не кажуваат на некој возрасен, наставник, стручен соработник, и на своите врсници, му олеснуваат на насилиното дете да продолжи со агресивното однесување и да ги заплашува другите ученици.

Насилството преку Интернет го вклучува и таканареченото сајбер насилие – сајбербулинг (Cyberbullying), кое претставува насилие преку користење на компјутер и мобилен телефон. Деца кои преку Интернет, (најчесто на социјалните мрежи) се однесуваат на-

силно кон другите деца, не мора да значи дека се такви и на други места. Токму поради тоа што сметаат дека никој не може да ги открие тие си дозволуваат себеси такво однесување кое не би го дозволиле во друга ситуација. Специфично кај оваа група на насилици е тоа што и тие самите лесно стануваат жртви.

РАЗЛИКИ МЕЃУ МАШКИТЕ И ДЕВОЈЧИЊАТА

Машките се повеќе изложени на насилие, повеќе учествуваат во злоупотребување и често применуваат физичко насилиство.

Девојчињата користат клевета, исклучување, озборување, навредување и манипулирање за да нанесат психичка болка на жртвата. Поради ова, насилиството помеѓу женските се открива потешко. Често се изложени на групно насилиство. Во последните години насилиството меѓу девојчињата е пораснато. Додека машките физички се малтретираат, девојчињата користат посуптилни начини кои ја доведуваат жртвата до целосна изолација. Често користат помошници така што е потешко да се открие главниот во групата. Во светот се случувало и девојчињата жртви да извршат самоубиство.

■ КАКО ДА СЕ ПРЕПОЗНАЕ ЖРТВАТА?

Децата кои се жртви на насилие често не зборат за проблемот, затоа што се срамат од сопствената слабост и немоќност да се одбранат или се плашат

од заканите од насилиникот. Понекогаш се плашат дека кога ќе дознаат возрасните, тоа ќе им предизвика уште повеќе неволја.

Жртвите на насилиство во училиште се: несигурни, внимателни, мирни, повлечени, без самопочит, осамени, плашливи, има мал круг на пријатели, физички се послаби од насилиникот (не е услов). Децата кои се изложени на насилиство често се физички повредени, стануваат плашливи, не им се оди во училиште, послабо учат, не се расположени за дружење, а понекогаш и тие деца стануваат агресивни. Ако не се помогне на детето кое е жртва на насилиство, тоа може

импулсивен е, има висока самодоверба, тешко прифаќа неуспех, во неговото/нејзиното семејство физичките казни се чести, агресивно е и кон возрасните, не се придржува на училишните правила. Децата кои се однесуваат насилино понекогаш не знаат дека таквото однесување е лошо. Таквите деца ги имитираат постарите браќа или сестри на кои им се восхитуваат. Може да се претпостави дека таквите деца не знаат за подобар начин на комуникација со врсниците. Кога минуваат низ некои проблеми, тие деца покажуваат агресивност. Понекогаш некој друг ги убедува на насилиство, на пример некој пријател.

да стане плашлива и несреќна возрасна личност, а може и да почне да се однесува насилино.

■ КАКО ДА СЕ ПРЕПОЗНАЕ НАСИЛИНИКOT?

Дете насилиник: има потреба од мок и контрола, често е физички посилен од своите жртви, нема сочувство за болка на својата жртва, ужива во туѓата болка и патење, тој смета дека жртвата го испровоцирала со своето однесување,

Треба да бидеме свесни дека насилиството може да му се случи на секого. Насилиството прави од човекот несигурна, исплашена или пак агресивна личност и доведува до многу лоши последици во текот на развојот. Затоа треба да ги препознаеме знаците дека некој трпи насилиство, за да реагираме на време.

Амина Хасик

УЧЕСТВО НА СТУДЕНТИ ОД ПРВА ГОДИНА НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Студиска програма

Социјална работа и социјална политика, во инклузија на децата со Даунов синдром

Невладината организација „Центар за Даунов синдром“ од Скопје секоја година организира огромен број на работилници за зголемување на свесноста кај населението за постоење и на оваа популација. Една од тие работилници беше организирана со помош на студенти од прва година на Филозофскиот факултет од студиската програма Социјална работа и социјална политика. Благодарение на интернационалното училиште QSI, беше обезбеден простор за организирање на работилницата. Студентите со нетрпение чекаа да дојде денот на работилницата знајќи што може да очекуваат од деца кои се полни со љубов и сакаат да се дружат. Секако студентите

се потрудија да обезбедат весела, но сепак работна атмосфера, обезбедија материјал за изготвување на честитки за Нова година, исто така, многу помогна што од страна на училиштето беше обезбеден и Дедо Мраз, па децата ја осетија и новогодишната атмосфера во училиштето. Децата со Даунов синдром беа лесно прифатени од типичните деца, заедно бираа која честитка како ќе ја украсат, каква порака ќе напишат и сл. За за како и во секоја друга ситуација каде се присутни многу учесници и овде имаше родители кои се издвојуваа и кои не беа среќни нивните деца да играат и работат со деца со Даунов синдром. Затоа Центарот за Даунов синдром

и постои, една од дејностите е пред се да ги едуцира родителите кои беа единствена пречка за децата да се дружат и комуницираат тој ден. Населението треба да сфати дека Даунов синдром не е болест, но лицата кои го имаат се соочуваат со потешкотии во развојот, некои од нив имаат и покрекво здравје, но тие сепак можат да ги остваруваат своите соништа и да се остварат себеси. За сето тоа да се реализира потребно е да бидат вклучени во сите активност како своите врсници. Поради тоа и студентите од Филозофскиот факултет се повеќе се интересираат, волонтираат и помагаат

во реализације на овој план, односно прифаќање на лицата со Даунов синдром, што е голем чекор во остварување на нивните права, желби и соништа.

■ Порака од Центарот за Даунов синдром:

Бидете и вие дел од овој процес, кој нашава држава го отпочна, преку вакви мали но многу значајни иницијативи кои од нас бараат да осмислим поинаков пристап на наојсново човечко ниво.

Соња Јарчев

„VOX“

VOX е списание на студентите од Институтот за семејни студии при Филозофскиот факултет во Скопје. Идејата за еден ваков проект потекнува, од една страна, од потребата да биде објавена истражувачката дејност на студентите преточена во сопствени колумни и текстови кои опфаќаат различни домени од студиската програма на институтот, а од друга страна од неопходноста за информирање на јавноста за студиската програма, компетенциите и квалитетите кои ги поседуваат овие студенти. Исто така со ова списание сакаме да ја истакнеме важноста на семејството, неговата улога и функција кои неминовно се поврзуваат со општественото дејствување на секоја индивидуа. Отта-

му сметаме дека од особена важност е да го елаборираме како целина, да ги разработиме тематиките и проблематиките кои се поврзуваат со истото.

Концептот на списанието „VOX“ е базиран на содржини кои се од забавно-едукативен карактер. Во него ќе пронајдете корисни информации кои се однесуваат на сите членови на семејството. Рубриките се насочени кон едукација, родителство, брак и развод, здравје, култура и дел од хуманитарните акции спроведени од Институтот за семејни студии.

Промоцијата на првиот број на списанието се оддржа на 13.05.2019 во склоп на неделата на семејството под мотото „На секое семејство му е потребна

поддршка“ која беше организирана од страна институтот. Исто така текстовите кои се наоѓаат во него периодично се објавуваат на фејсбук страната на Институтот за семејни студии така што може да се прочитаат и во дигитална форма.

Очекуваме заинтересираноста за пишување уште повеќе да се зголеми и да имаме уште многу успешно издадени броеви кои позитивно ќе влијаат како

на инволвираноста на студентите во дополнителните активности така и на подигнување на свеста за значењето на семејството врз општата популација.

И како што рекол Бенџамин Френклун „Или напишете нешто вредно за читање или направете нешто вредно за пишување“. Ние ги правиме и двете.

Главен и одговорен уредник на „VOX“
Сања Мишевска

Критична инфраструктура

На 02.10.2019 година во просториите на хотел Александар Палас во Скопје се одржа меѓународна конференција на тема „Критична инфраструктура: концепт и безбедносни предизвици“, организирана од страна на фондацијата Фридрих Еберт (Friedrich Ebert Stiftung) каде што се дискутираа аспектите поврзани со заштитата на критичната инфраструктура, соочувањето со идните безбедносни предизвици, со цел креирање и создавање на стратегија и носење на закон за заштита на критичната инфраструктура.

На овој настан беше презентирана и публикацијата за критична инфраструктура на Проф.д-р Марина Митревска, проф. д-р Тони Милески и доц.д-р Роберт Микац кои потенцираа дека:

„Современите безбедносни закани попримаат нова и „иновативна“ димен-

зија која налага да се прошири опфатот и поимањето на одредени безбедносни закани кои и тоа како можат да се одразат на функционирање на критичната инфраструктура и сето тоа ја потенцира потребата од развој на современ концепт за национална отпорност и современ концепт за заштита на критичната инфраструктура.“

На настанот се обратија министерката за одбрана, г-ѓа Радмила Шеќеринска, министерот за внатрешни работи, г-дин Оливер Спасовски, експерти, професори и претставници од различни институции кои што континуирано се занимаваат со темата.

Министерката за одбрана истакна дека во новиот Закон за одбрана, кој се очекува да влезе во собраниска процедура, за првпат се вметнува и концептот за критична инфраструктура, додека

пак, министерот за внатрешни работи пред присутните нагласи дека заштитата на критичната инфраструктура во модерните демократии и општества претставува еден од најголемите стратешки предизвици на институциите во една држава.

Учество на оваа меѓународна конференција каде што истотака присуствуваа експерти и професори од странство (Италија, Шведска, Хрватска), имаа и нашите студенти од Институтот за Безбедност, одбрана и мир при Филозофскиот факултет.

Шtotуку дипломираните студенти Тасески Филип, Спасевски Ѓорѓи, Андоновска Радица, Николов Гоше и Јованоска Ангела го имаа завршиот збор во делот на заклучоците на оваа меѓународна конференција.

Тасески Филип зборуваше за значењето и важноста за сајбер-безбедноста која што е нераскинливо поврзана со заштитата на критичната инфраструктура, потенцирајќи дека:

„-Една од најголемите сајбер закани за заштитата на критичната инфраструктура е самото размислување дека овие сајбер закани вошто не постојат. Линијата на фронтот во борбата против овие видови закани предизвикувајќи енормна штета, се губи во огромниот сајбер простор. Дискутирајќи за нашиот образовен систем поврзан со безбедносните науки, сметам дека треба да биде ако не во тек, барем приближно со брзината на технолошки развој со цел да произведе идни експерти во оваа сфера кои во иднина би дале одговор на современите закани по националната критична инфраструктура.“

Спасевски Ѓорѓи пак го нагласи финансискиот фактор при заштитата на критичната инфраструктура:

„-Со самата заштита на критичната инфраструктура, потребно е да се потенцира и финансискиот фактор, односно какви се финансиските импликации при евентуални штети врз определени области на критичната инфраструктура

во државата. Дали нашите институции би имале доволни средства како би се „покриле“ или надоместиле големите штети или пак доколку нема, каков е нашиот сооднос со земјите од Европската Унија во однос на пружењето на помош со финансиски средства за надминување на состојбата во која што би се наоѓале.“

Нивното знаење акумулирано од четири годишните студии за безбедноста, одбраната и мирот, предзнаењето во оваа сфера, исклучувајќи ги предизвици и закани за националната безбедност на нашата држава.

генерации идни експерти во сферата на безбедноста и како соодветни и компетентни кадри кои што во иднина, несомнено би ги решиле безбедносните предизвици и закани за националната безбедност на нашата држава.

Завршницата на оваа меѓународна конференција ја заокружи проф.д-р. Тони Милески – редовен професор на Институтот за безбедност, одбрана и мир потенцирајќи на зголемување на свеста за огромната важност за заштита на критичната инфраструктура.

Филип Тасески

Промоција на студентско списание „Внатрешен патник“ број 21

На ден 30.10.2019 во Амфитеатар 4 на Филозофскиот факултет во Скопје беше одржана промоција на 21-вото издание од студентското списание „Внатрешен патник“. На промоцијата присуствуваа деканот на Филозофски факултет – Ратко Дуев, дел од професорите на факултетот и голем број на студенти. После промоцијата, присутните се упатија кон аулата на Филозофски факултет каде што студентските здруженија „Психеско“ (Здружение на студенти по

психологија), „Аксиос“ (Студентско археолошко здружение), АССР (Асоцијација на студенти по социјална работа), „Никетес“ (Спортско-студентско здружение на Филозофски факултет-Скопје) и „Клио“ (Клуб на млади историчари на Македонија) имаа поставено штандови каде што можеше да се подигнат примероци од списанието.

Во овој број ќе бидат застапени текстови од студентите кои имаа можност да пишуваат за сите проблеми со кои се

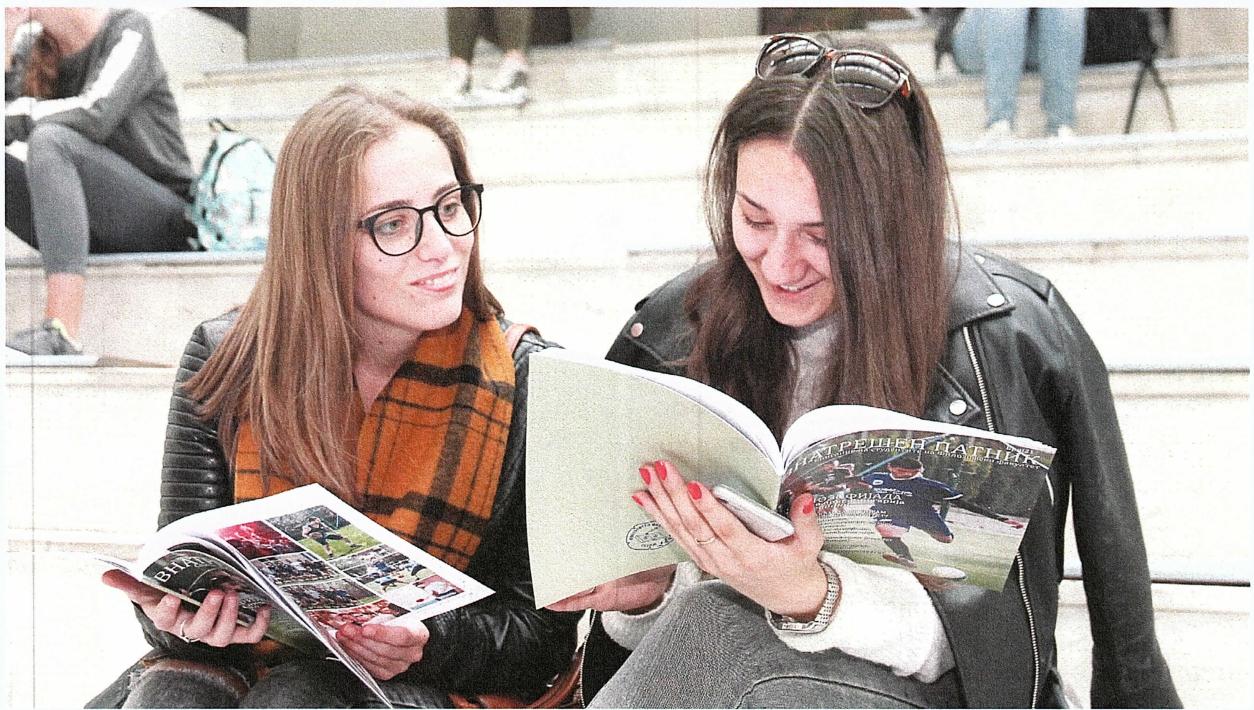

соочуваат при студирањето и да предлагаат како да се подобрят условите во самиот факултет. Новина за овој број е тоа што списанието е испечатено во кирилски фонт DyslexicFZF, кој ќе им помогне на многу дислексични читатели полесно да го надминат својот проблем. Списанието ќе биде печатено и на Брајо-

во писмо, а промоцијата ќе се одржи на 1 Декември во кабинетот на претседателот Стево Пендаровски, по повод З Декември - Денот на лицата со попреченост. Новиот број на списанието е отпечатен во 300 примероци.

Михаела Белческа

На Филозофскиот факултет во Скопје, во периодот од 18. - 23. Април, во рамки на програмата CEEPUS Freemiver

mobility, доц. д-р Adrijana Visnjic Jevtic од Универзитетот во Загреб, одржа низа предавања за студентите

МЕЃУНАРОДНА ЛЕТНА ШКОЛА

Во период од 24-ти до 28-ми јуни, 2019 година, во Сараево, Република Босна и Херцеговина се одржа Меѓународната летна школа „Превенција на ризици во урбаниот средини“ на која присуствуваат студенти и вработени од државните институции од двете држави.

Тоа беше овозможено преку соработката меѓу Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии при Универзитетот во Сараево.

Беше забележано учество на професори од цела Европа, при што беше одржана теоретска и практична настава на повеќе теми.

ЛЕТНА ШКОЛА
ПРЕВЕНЦИЈА ОД РИЗИК
ВО УРБАНИ СРЕДИНИ
Сараево, 24-28 јуни, 2019
www.summerschool.ba

Наставата беше одржана на две локации во просториите на Факултетот за криминалистика, криминологија и безбедносни студии во Сараево и Високата школа „CEPS - Центар за работни студии“ во Киселjak.

Теоретскиот дел беше презентиран од професори од Италија, Словенија,

Хрватска, како и Македонија, додека практичната настава беше одржана од специјални лица.

Тие специјални лица ни укажаа различни начини за спасување на човековиот живот, како што се: алпинизам, Прва помош и правење на план за евакуација.

Преку искуството од Меѓународната летна школа се стекнавме со поголемо

знаење во областа на хуманата безбедност.

Се надевам дека и во иднина ќе имам можност да учествувам на некои од многуте меѓународни школи и ќе го надоградувам моето знаење преку комуникација со студенти од другите земји, и воедно ќе се запознавам со нивните стекнати искуства.

Настанот беше организиран во рамките на предметот Методика на работа со ученици со моторни нарушувања. Се одржа во Едукативниот Центар во Зоолошка градина. Учествуваа студентите од

четврта година на Специјална едукација и рехабилитација и корисници со церебрална парализа (моторни нарушувања). Студентите заедно со корисниците изработуваа велигденски украси и јајца.

Фото-приказна од предавањето „Филозофијата за деца и истражувањето на светови“ на Филозофскиот факултет и работилницата „Фиктивни светови, ре-

ални светови: Филозофијата за деца преку филмот“ со Јоана Хокен (Johanna Hawken) во Францускиот институт во Скопје.

На Филозофскиот факултет во Скопје, волонтерите од мировен корпус, со долгогодишно практично искуство во областа на специјалната едукација и

рехабилитација одржаа три работилници со студентите од Институтот за специјална едукација и рехабилитација.

Филозофски факултет беше домаќин на 48 Државен натпревар по латински јазик.

„Читањето е супермоќ – Развивање на читачките способности и вештини кај учениците“ во филозофскиот факултет, Скопје. На бесплатните предавања, во организација на издавачката кука „Арс Ламина“ и Институтот за педагогија на Филозофски факултет при УКИМ, присуствуваат повеќе од 1000 одделенски наставници и предметни наставници по македонски јазик, педагози, библиотекари, специјални едукатори и директори од основните училишта.

Учество на студенти и професори од филозофскиот факултет на Летна Школа на тема: “Миграциите и придонесот на психологијата, социјалната работа и образованието” на Универзитетот Сапиенца во Рим, Италија.

Тимот на Филозофски факултет во рамки на програмата “Еразмус +” учествува на обука за креирање на пристапен систем за менаџирање на учењето “The creation of an accessible LMS for HEI purposes” во Копенхаген - Данска 20-25.06.2019

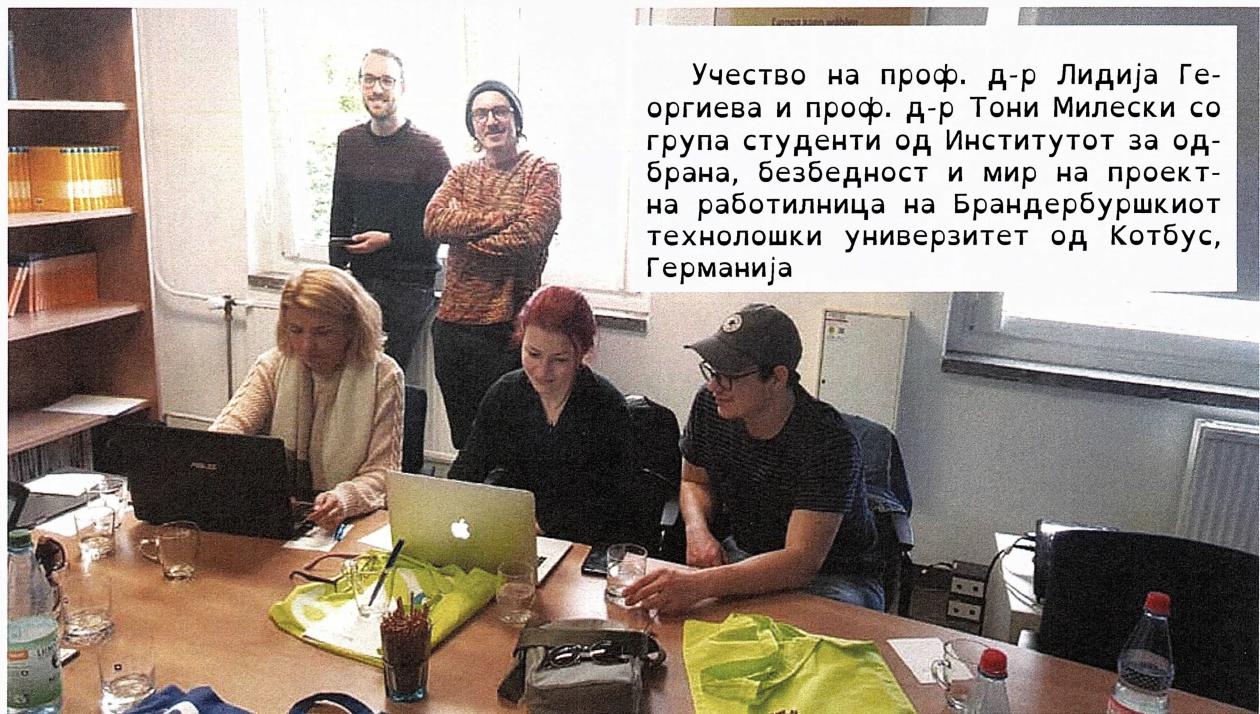

Доделување на
гради на најдобрите
студенти на УКИМ

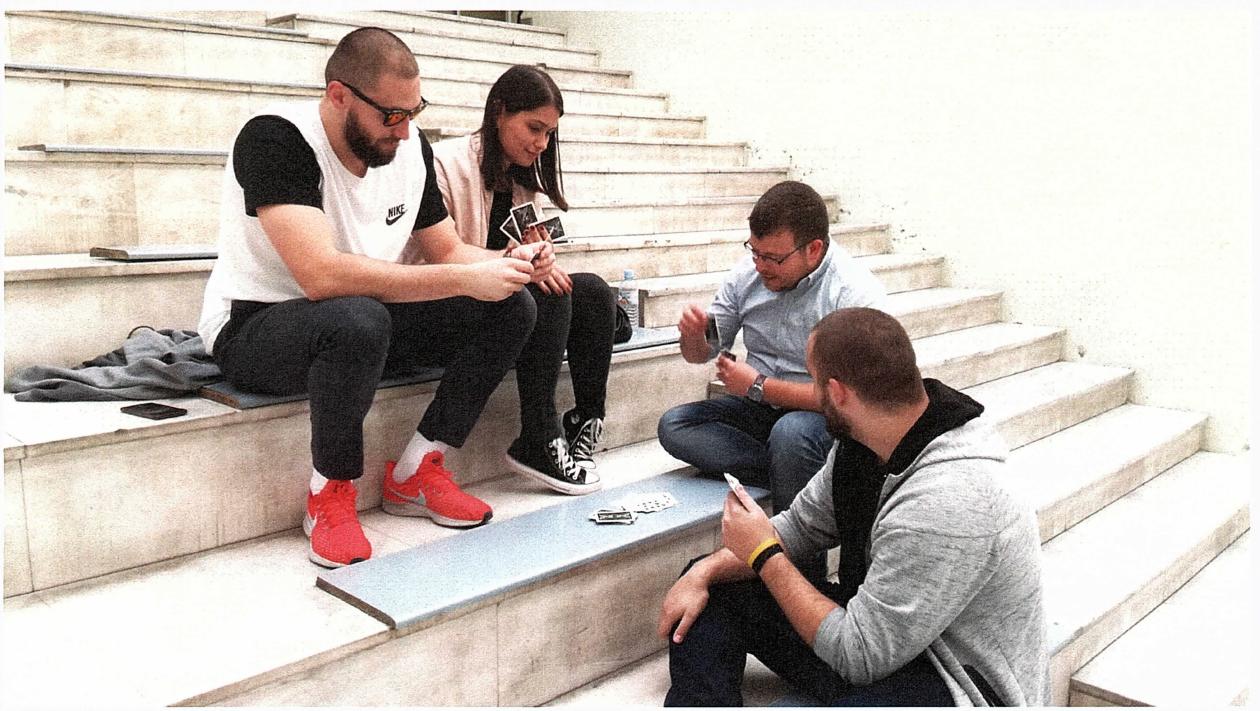

Првиот академски час на кој се обра-
ти Деканот, Проф. д-р Ратко Дуев.

Учество на проф. д-р Лидија Георгиева и проф. д-р Тони Милески со група студенти од Институтот за одбрана, безбедност и мир на проектна работилница на Брандербуршкиот технолошки универзитет од Котбус, Германија

Филозофски факултет - Скопје

FZF@Mobile

GET IT ON
Google Play

5/12/2019

Репозиториум на трудови на УКИМ | Repository of UKIM

Членки на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“

Прелистай

- › Организации & Збирки (/community-list)
- › Автори (/browse?type=author)
- › Наслови (/browse?type=title)
- › Keyword (/browse?type=subject)
- › Type (/browse?type=type)

Explore by

- › Publications (/cris/explore/publications)
- › Researchers (/cris/explore/researcherprofiles)
- › Organizations (/cris/explore/orgunits)

(/handle/20.500.12188/1)
"Blaze Koneski" Faculty of Philology
(/handle/20.500.12188/1)

(/handle/20.500.12188/2)
Faculty of Agricultural Sciences and Food
(/handle/20.500.12188/2)

(/handle/20.500.12188/3)
Faculty of Architecture
(/handle/20.500.12188/3)

(/handle/20.500.12188/4)
Faculty of Civil Engineering
(/handle/20.500.12188/4)

(/handle/20.500.12188/5)
Faculty of Computer Science and Engineering
(/handle/20.500.12188/5)

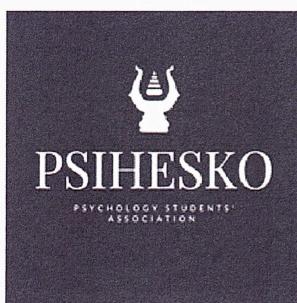
(/handle/20.500.12188/6)
Faculty of Dentistry (/handle/20.500.12188/6)

5/12/2019

Репозиториум на трудови на УКИМ | Repository of UKIM

ПСИХЕСКО

Здружението на студенти по психология "Психеско" веќе бележи 6 години од своето постоење, а со тоа ни воведува и новитети кои навистина ќе го подобрат начинот на студиите. Новоизбраниот Управен Одбор е составен од мотивирани и ведри лица чии идеи ќе го воздигнат здружението на уште повисоко ниво. Нивната главна цел е транспарентност и хармонија во заедничкото работење и со тоа ќе успеат да им го покажат на студентите огромниот број на можности со кои ќе се здобијат како членови.

Во текот на последните 6 години, Психеско константно ги надоградува

своите базични вредности, тоа е место каде секој глас и мислење е слушнато, каде што се формираат пријателства, се надоградуваат вештини и секојдневно расте нашата љубов кон психологијата. Сепак, се воведоа и некои измени, а секоја промена која води кон подобрување е добредојдена. Нашите психесковци направија клучни промени кои водат кон таа цел, како смената на датумот на Психескоп, кој ќе се одржува во летниот семестар и Мотивацискиот викенд, кој ќе се одржува на крај на ноември по првата колоквиумска недела. Причината за ова е да им покажеме на новите членови што навистина значи да си дел

од Психеско и навистина нема подобар начин за ова од Мотивацискиот викенд. Тој е исполнет со дружба, енерџазери, како и запознавање со работата на секторите, за секој член да може да си го најде своето место во здружението и оваа година ќе се одржи повторно во Крушево. Од друга страна, Психеско е нашиот традиционален дводневен настан, каде што сите заинтересирани за областа на психологијата можат да дојдат и да слушнат предавања и самите да учествуваат во разни работилници.

Исто така, за вистински да успееме да им го доближиме Психеско на студентите и оваа година на 4 ноември се одржа Отворен ден во аулата на Филозофски факултет. Сите заинтересирани имаа шанса да се информираат за можностите кои им ги нуди здружението како и за тековните и планираните активности за оваа година.

Еден од настаниите со кој го одбележавме почетокот на овогодинешната програма беше The EFPSA Joint EB&MR

Meeting кој се одржа во Словенија. Овој настан организиран од EFPSA (Европска Федерација на Здруженија на Студенти по Психологија) претставува 7-дневен тим билдинг на кој присуствуваат членовите кои имаат некаква функција во федерацијата. Членови на Психеско кои учествуваа на овој настан: Виктор Јолакоски, претставник на ЗСП Психеско во федерацијата; Марија Стојановска, член на тимот Study and Travel Abroad и како дел од тимот Junior Researcher Programme: Свездича Алексоска (Координатор на тимот), Марија Танеска (Одговорен за истражување) и Владимир Максимовиќ (член на тимот). Освен работа на проекти, нашите членови уживаа и во дружба со студентите од другите организации-членки на оваа федерација. Покрај останатите студенти од цела Европа, Психесковци на овој настан повторно се сретнаа и со еден од коосновачите на Психеско – Марија Давчева.

Спортско-студентско здружение на Филозофски факултет „НИКЕТЕС“ – Скопје

Првичната цел на здружението е да го промовира и развива спорот помеѓу студентите на Филозофскиот факултет во Скопје. Преку организирање на спортски натпревари од сите дисциплини и спортови ќе се обидеме што е можно помасовно да ги вклучиме нашите сту-

денти. Планираме да ги поттикнеме студентите да водат здрав живот и, покрај обврските од студирањето, да најдат време за спорот. Исто така, планираме да спроведеме заеднички спортски натпревари помеѓу нашите професори и студенти на Филозофскиот факултет и Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

Потоа, ние како студентско-спорурско здружение организиравме секоја недела пешачење на Водно. Ваквиот настан имаше голема заинтересираност кај студентите, кои ја искористија можноста за заедничко дружење и пешачење до врвот на Водно. Во продолжение Ви претставуваме дел од атмосферата.

Нашите први активности започнаа со подготвки на студентите, кои се наши членови што учествуваат на Универзитетска лига претставувајќи го Фило-

зофскиот факултет во мал фудбал, кошарка, ракомет, одбојка, пинг-понг, стрелаштво и стречаштво.

Клубот на млади историчари на Македонија

КЛИО

-Интервју со Блаж Шево, претседател на ISHA Сплит

1. Пред се, представи ни се...

Здраво на сите, јас сум Блаж Шево. Роден сум во Сплит, а живеам во Долен Сегет, Хрватска. Студирам историја и хрватски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Сплит. Моментално сум на прва година додипломски студии. За разлика од вас во Скопје, програмата во Сплит е три години додипломски студии и две години постдипломски. Имам дваесеттири години од кои последните две и пол сум претседател на ISHA Сплит. Оваа година дипломирах на историја и хрватски јазик и литература на темата „Приказ на хрватските интелектуалци во хрватската проза во крајот на деветнаесетиот и дваесетиот век“. Исто така се занимавам и со музика, свирам на гитара, пеам во хорови и акапела ансамбли, поради тоа и семинарот во Скопје 2018, ми е и најомилениот до сега.

2. Кога и каде го имаше првиот контакт со ISHA?

Бев втора година на додипломски студии, еден од моите колеги, Иван Рубик ме покани на едно предавање кое

се одржуваше на нашиот факултет. Искрено не знаев воопшто за што е предавањето, но прифатив да присуствуваам. Тоа беше во почетокот на 2017 година. Предавањето беше организирано од здружението „Тома Архиѓакон – ISHA Сплит“. Темата на предавањето беше „Изучување на чувствителни теми во наставата по историја“. По предавањето се запознав со претседателот на здружението Ана Марија Башиќ и седнавме на кафе со уште неколку заинтересирани колеги. Таа ни го објасни концептот на здружението и рече дека здружението е дел од меѓународната организација „International Students of History Association“. Кога таа ни кажа дека набрзо се подготвува посета на колегите во Осијек, јас без размислување прифатив. Во Осијек запознав прекрасни луѓе и со некои од нив сум пријател и ден денес. На ова неформално дружење во Осијек, ме убедија да аплицирам за третата тркалезна маса на студентите по историја во Хрватска, каде дознав дека имало и други ISHA секции во Хрватска. Мојот прв семинар и контакт со луѓето од ISHA надвор од Хрватска беше на

летниот семинар во Хелсинки 2017 година, со наслов „Историска свесност“. Ана-мирија ми помогна да го напишам добро мотивационото писмо и ме запозна со концептот на овие семинари. Тој прв контакт со ISHA луѓето беше одличен, веднаш ја осетив таа семејна атмосфера и академски дух. Морам да признаам дека тогаш го имав најлошото излагање, но модераторите на работилницата Тања Таиваланти и Јохана Норпа ми помогна и ми укажаа на што да се фокусират. Сретнав луѓе што сè уште сакам да ги видам на ISHA семинарите денес. После тоа секој семинар стануваше се подобар, а така и јас во моите излагања и презентации. Вкупно имам учествувано на седум семинари досега.

■ 3. Што претставува ISHA за тебе?

ISHA е семејство, центар на студентите по историја и блиските науки, Оваа организација ми значи многу во животот. Тука запознав луѓе кои до денес ми се пријатели, научив детали од историјата на другите народи, се оддалечив од тесната перспектива на националната историја, си ги подобрив социјални вештини и академски способности, исто така го подобрив и мојот англиски. ISHA стана голем дел од мојот живот и дефинитивно би ја препорачал на секого.

■ 4. Како ISHA го подобри твојот академски живот?

Прво, запознав колеги од различни факултети кои истражуваат различни периоди во историјата, чии знаења имам можност да ги апсорбирам и применам во моето студирање. Второ, стекнав познаници од цела Европа и таа мрежа ја користам за собирање на помалку достапна литература. Колегите од Австрија, Германија, Србија, Хрватска и останатите држави секогаш се спремни несебич-

но да помогнат, испринтаат, скенираат и ги испратат побараните материјали. Трето, преку овие европски искуства ми се олесни можноста за да ги продолжам своите студии надвор од Хрватска. Четврто, ги проширив моите перспективи и го променив мисењето за некои историски теми. Исто така овие искуства ги споделив со колегите од Сплит, а некои од моите новооформени мислења беа прифатени.

■ 5. Која е твојата позиција во меѓународната организација и кои се твоите цели?

Во моментов сум член на меѓународниот совет на ISHA. Прв пат бев изгласан за член на советот на семинарот во Скопје 2018 година. Одтогаш сум и потпарол на комитетот за јавни односи на ISHA и уредник на билтенот на асоцијацијата. На локално ниво сум претседател на ISHA Сплит од 2017 година. Оттогаш да се пофалам секцијата процвета, се зголеми членството, исто така станавме активни како на локално така и на меѓународно поле. На меѓународно ниво се трудам ISHA да ја направам се повеќе позната, преку пропагандни пла-

нови, видеа и интервјуа, исто така ја напишав и изведов новата химна на ISHA. Најновите вести се тоа дека на Годишната Конференција во Будимпешта во септември оваа година, јас и вашиот колега Стефан Штерјов, за прв пат бевме изгласани за членови на меѓународниот одбор на ISHA. Јас како претседател, а тој како моја десна рака, т.е. како подпретседател. Веруваме дека новите официјални лица ќе бидат одлични, ќе имаме одлична комуникација (затоа што претежно сме од Балканот) и дека ќе успееме во задачата за подобрување на ISHA. Моите цели секогаш беа да го подобрам дијалогот и да ја проширам ISHA во што е можно повеќе градови каде се студира историја. Исто така, би сакал да ги задржам тековните и малку неактивни секции. Целта е и потребата да се придржат што е можно повеќе луѓе, затоа што сакаме да го споделим ова прекрасно искуство и ентузијазам. Мојата најважна цел не е само академскиот дел, туку и одржување на пријателства, што се надевам ќе траат засекогаш.

■ 6. Кој период од историјата префериш да го истражуваш?

Ух, тешко прашање. Тоа претежно зависи од професорот, ако е компетентен и знае на интересен начин да ја предава материјата, автоматски предметот е одличен. Во моментов можам да кажам дека преферирам два периода, односно античка и средновековна историја на источното крајбрежје на Јадранското море. Ме интересира поморската историја, поврзаноста на лингвистиката и историјата, книжевноста и воените тактики.

■ 7. Кој ISHA семинар ти е омилен?

Како што реков претходно, мојот омилен семинар е тој во Скопје, 2018 го-

дина. Покрај темата што ми одговараше како музичар, Македонците навистина се покажаа како извонредни домаќини, за кои многупати пишував во списанието Плетер. Затоа имам многу пријатели од Скопје, дури и некое време со помош на Тоше учеј македонски, но сè остана на едно незамисливо ниво. Тие 7 дена беа навистина генијални за мене. Не најдов никаква замерка. Работилница во која бев беше одлично предводена од Кристијан Ризов и Максимилијан Екерт со наслов, „Sing for the laughter, sing for the tear or for propaganda?“. Во оваа работилница поголемиот број од членовите беа Словени, освен Ханес Табат, кој беше од Берлин, Андреј Лабудиќ од ISHA Осијек, Огнен Томиќ од ISHA Белград, Оливера Видовиќ од ISHA Пиза, односно Нови Сад, Кристина и Јан од ISHA Москва и Денис од ISHA Калининград. Мислам дека семинарот во Скопје е семинар кој се случува еднаш во генерација, а за него ќе зборуваат и идните генерации.

■ 8. Која е твојата порака до колегите од Филозофскиот факултет во Скопје?

На сите од Скопје кои ги познавам и не ги познавам и посакувам се најдобро во нивната академска кариера и да останат свои. Вие сте луѓе кои обожаваат песна и веселби, како што велиме ние, секој гостин без исклучок го примате како да ви е роден брат. Јас би сакал вашата организација да продолжи да се ширит и да собере што повеќе членови, секако и да се видиме што поскоро. Искрено, би сакал барем еднаш да дојдам во Скопје, во тој прекрасен град со богата гастрономија, архитектура и човечка топлина.

Студентско археолошко здружение „Аксиос“

Во далечната 1885 година, еден од најголемите авантуристи и археолози на сите времиња, Сер Артур Еванс, шетајќи и проучувајќи го Балканот во една од многуте негови кампањи на овие простори, успеал да дојде и да престојува и во градот Скопје. Неколкуте денови поминати во овој град воопшто не биле залудни. Имено, години пред да стане пионер на проучувањата на Егејските цивилизации, тој објавил трудови во кои ги напишал и илустрирал неговите истражувања во Скопје и неговата околина.

Во неговата публикација од истата 1885 година – „Antiquarian researches in Illyricum, Parts III, IV“ – Еванс во неколку глави ги изнесува белешките од истражувањата во „Ушкуб“, задржувајќи се на Куршумли ан, џамиите на Мустафа Паша и Султан Мурат, како и остатоците од денес непостоечкиот стар безистен. Шетајќи по сокациите, по калдрмата во чаршијата, бил вчудовиден од речиси совршената зачуваност на византискиот елемент во архитектурата во овој дел од градот. Имајќи ги предвид тие архитектонски елементи и таму пронајдените плочи со латински натписи, во својата книга тој расправа и за евентуалната убиکација на византискиот град Јустинијана Прима.

Според историските извори, Јустинијана Прима била доцноантичка метропола и седиште на истоимена архиепископија. Градот името го добил по неговиот основач – царот Јустинијан I (527-565). Бил изграден околу 535 година, во близина на Тауресиум, родното место на царот. Денес, голем број на археолози и историчари сметаат дека Јустинијана Прима е т.н. Џаричин Град во близина на Лебане, Србија. Ваквото мислење го оспорувал дури и самиот Артур Еванс. Тој преку факти сакал да докаже дека овој доцноантички град всушност се наоѓа во рамките на градот Скопје. Според неговите тези, секако користејќи ги историските и археолошките факти, Јустинијана Прима би требало да се наоѓа во близина на античкиот Скупи. Во 518 година, по еден голем земјотрес, биле уништени голем број на дардански градови и тврдини, меѓу кои и Скупи. Сакајќи да се докаже како приоритетен владетел, Јустинијан I решил да го обнови овој некогашен, раскошен град, и притоа да изгради истакнат центар во близина на Тауресиум. Според византискиот историчар и пријател на Јустинијан – Прокопиј, кој е цитиран и од страна на Еванс во неговото погореспоменатото дело, царот новиот град го изградил во близина на населбата Тауресиум и тврдината Бадерија-

на. Денес, на југоисток, во непосредна близина на градот Скопје, постојат две села со имиња Таор и Бадер. Затоа, би можеле да речеме дека и самата етимологија укажува дека станува збор за истите населби. Артур Еванс пишува дека постојат и научници кои сметаат дека Јустинијана Прима се наоѓала, не само во близина на Лебане, туку се поистоветувала и со Велбужд (денешен Кустендил), па дури и со Охрид. Меѓутоа, наведувајќи огромен број на историски факти, бројни археолошки наоди и, се-како, етимолошката природа на селата Таор и Бадер, Сер Артур Еванс, повторно ќе кажам: уште пред да ја откопа раскошната палата во Кносос, поминал денови и месеци, пишувајќи десетици страници и цртајќи скици, за да докаже и да му покаже на светот дека византиската метропола Јустинијана Прима е тука, во Скопје.

Додека престојувал во Скопје, Еванс исто така направил една паралела меѓу Јустинијановиот аквадукт (кој според Прокопиј, бил изграден за довод на вода во Јустинијана Прима), Скопскиот аквадукт кај Визбегово и Скопскиот безистен. Неговата намера била да ја одгатне дилемата дали Скопскиот аквадукт е всушност истиот тој кој го споменува Прокопиј, или пак аквадуктот е изграден порано. Престојувајќи во Скопје, Еванс забележал дека Турците

овој објект го нарекуваат „Аквадуктот на Капетан Трајан“, име кое веднаш алудира на римскиот император Трајан (98-117). Но, сепак Еванс забележува дека ваквата поврзаност не е можна и, согледувајќи го четиривековното растојание меѓу овие два владетели, дури и нереална. Меѓутоа, тој наведува дека делови од арките на стариот Скопски безистен се, фактички, делови од аквадукт. Тој смета дека овие арки се идентични со тие на Скопскиот аквадукт, но и самиот се прашува дали потекнуваат од овој денешниот кај Визбегово (со што според него би се докажало дека, всушност, тој е Јустинијановиот) или пак арките се „украдени“ од некој сосема друг Јустинијанов аквадукт, различен од Скопскиот. За жал, денеска ние не можеме да докажеме било што во врска со поврзаноста на овие три објекти, бидејќи не можеме да ги видиме тие арки поради демолирањето на стариот Скопски безистен на крајот на XIX век.

На крајот, би истакнал дека е жално тоа што делото на британскиот археолог Сер Артур Еванс не е толку популарно на овие простори. Таа посветеност, тие „крв и пот“ кои тој ги вложил во докажување на своите теории, преку наведување на научни факти, истакнување текстови и цртежи кои според мене се и уметнички; сето тоа кажува како само еден обичен човек, авантурист, археолог, се трудел да побуди некоја заинтересираност, една мисла, поттик, уште во најраните фази на археологијата како наука. Ете, таа заинтересираност, таа мисла, тој поттик, мене, па и другите млади археолози, не охрабрува и не мотивира и понатаму да се занимаваме со проучување на темелите врз кои се развила културата, општеството, начинот на живот и различните размислувања на луѓето кои живееле на овие простори.

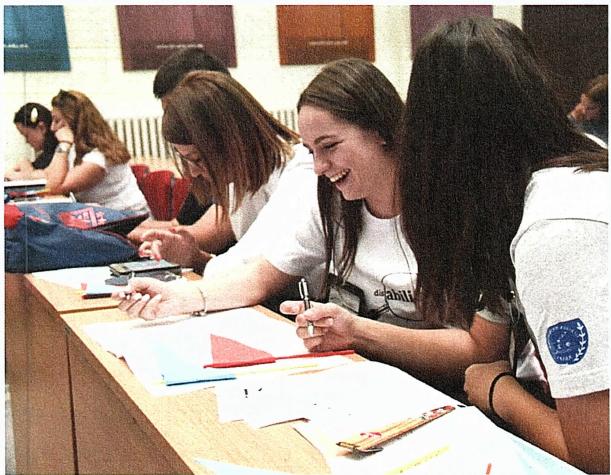
Сам можеш да одиш брзо, заедно можеме да одиме далеку!

Идејата за формирање на првото Здружение на студенти по специјална едукација и рехабилитација „СПЕЦИЈАЛНИ СТУДЕНТИ – Скопје“ беше иницирирана од група студенти на Институтот за специјална едукација и рехабилитација, во обид да се изнајде решение за подобрување на соработката помеѓу идните специјални едукатори и рехабилитатори и начините за вклучување на студентите во развојот на модерен и автономен институт кој произведува квалитетен кадар кој ќе може да одговори на потребите на лицата со попреченост и нивните семејства. По краток период оваа

идеја прерасна во систем на функционирање и работење кој ќе ги поврзува неговите членови и кој има за цел да прави позитивни промени на полето на специјалната едукација и рехабилитација и работата со лицата со попреченост и нивните семејства.

Како студентско здружение дел од приоритетите ни се подобрување на основните права, условите за студирање и квалитетот на образованите на студентите кои студираат специјална едукација и рехабилитација. Меѓу другото, ова вклучува добро и навремено информирање на нашите колеги за нив-

ните права, поттикнување на научно-истражувачката работа, овозможување на волонтестрво и практична работа во институции и организации кои работатат со лицата со попреченост и нивните семејства, како и организирање и реализација на проекти, семинари, работилници, обуки и студентски размени кои ќе придонесат до професионално усовршување на студентите. Во целост, здружението е замислено како една група на студенти која што ќе им го олесни меѓусебното запознавање и соработување на студентите и ќе дејствува како поттик да ги разменуваат своите искуства и знаења и да ги реализираат нивните идеи.

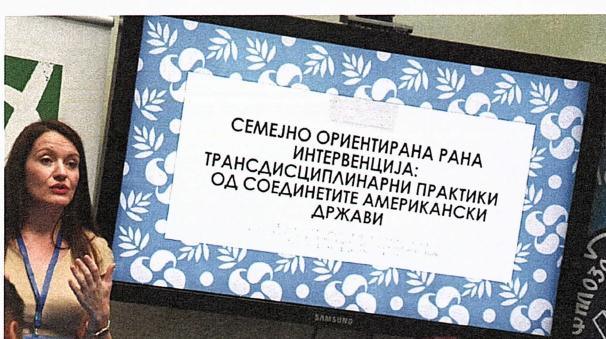
Како идни специјални едукатори и рехабилитатори имаме за цел да вршиме дејности и активности насочени кон подигнување општествената свест за потребите и потенцијалите на лицата со попреченост, да се залагаме за поголема достапност до сервиси и услуги, информации, комуникации, образование и рехабилитација, за лицата со попреченост, како и поголема пристапност до физичката, социјалната, образовната, културната и економската средина.

Во краткиот период на нашето дејствување како формална организација, заедно со наставниците од Инсти-

тутот за специјална едукација и рехабилитација при Филозофскиот факултет ја организираавме Меѓународната научна студентска конференција „Разменувајме знаења – создаваме можности“ на која со свои научни истражувања, презентации и работилници учествуваа околу 90 учесници - студенти, професори, практичари и експерти од Македонија, Србија, Хрватска и Босна кои работат на полето на специјалната едукација и рехабилитација.

Оваа конференција беше еден од ретките научни настани за специјална едукација и рехабилитација на кој со свое учество во организација на конференцијата и презентација на свои научни истражувања учествуваа поголем број на студенти и лица со попреченост. Студентите, односно лицата со попре-

ченост генерално, се централни во однос на нашиот професионален интерес. Нивните основни права, условите и квалитетот на нивното образование, услугите кои ги добиваат и пристапноста до средината на еднаква основа со сите останати, не се само субјект на анализа туку и кауза која се залагаме дека ќе ја земеме како наша. Го земаме на ум и фактот дека отворањето на дијалог со лицата со попреченост од позиција на идни професионалци е од врвна значајност за нашата лична изградба на индивидуалните компетенции но и колективна задача на нашата професија. Дијалогот е она што не става нас како специјални едукатори и рехабилитатори во взајемно надополнувачка врска со лицата со попреченост и како студенти веруваме дека тој почнува од самиот почеток на нашето студирање.

На конференцијата се зборуваше за рана интервенција, стимулација и рехабилитиски третман за лица со попреченост, услуги за поддршка и советување на родителите и семејствата на лица со попреченост, нивните права кои се образование на ученици и студенти со посебни образовни потреби, работно оспособување и вработување на лицата со попреченост, Конвенцијата за правата на лицата со попреченост, нивното вклучување во спортски и култирни настани и деинституционализацијата на деца и возрасни со попреченост.

Членувањето во здружението е отворено за секој кој ќе пристапи кон здружението со потпишување на пристапници за членство. Како редовни членови можат да бидат сите студенти кои се на прв, втор или трет циклус на студии по специјална едукација и рехабилитација, како и сите студенти со попреченост кои студираат при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Како вонредни членови може да се вклучат сите студенти од сродните струки како логопедија, педагогија, социјална работа и социјална политика, психологија и останатите технички и уметнички факултети кои навидум изгледаат неповрзани со лицата со попреченост, меѓутоа се од клучно значење за успешно и потполно вклучување на овие лица во општеството на еднаква основа со сите други лица.

Сите активни членови на здружението ќе добијат своја персонална членска картичка со која ќе имаат попусти на сите настани кои се во организација на здружението, ќе имаат можност да бидат организатори на проекти и активности кои самите ги предложиле или осмислиле, можности за волонтирање и пракса во сите институции со кои здружението има потпишано меморандум за соработка, поддршка во однос на насоки, пристап до дата базата на стручна литература и научни истражувања како и предност и известувања за можни вработувања, учество на проекти, студентски размени, работилници, семинари, конференции и конгреси во земјата и во странство.

Сите оние кои се заинтересирани за членување во здружението можат да не контактираат на меил адресата zdruzenie.s.studenti@gmail.com или на официјалната фејсбук страна [www.facebook.com/specijalni.studenti](http://facebook.com/specijalni.studenti).

Зошто сакам да студирам на Институтот за историја?

„Оној кој го контролира минатото ја контролира иднината.
Оној кој ја контролира сегашноста, го контролира минатото“

Џорџ Орвел, 1984

Спротивно познатата стигма дека околу историјата строго гравитира фактографското помнење клучни личности, настани и години, двата постулати врз кои се темели оваа општество – хуманистичка наука се прашањата „зошто?“ и „како?“. Токму нејзината неегзактност во секој од нас своевидно го пробудува Шерлок Холмс кој критички толкувајќи ги историските извори ги согледува нивните недоследности настанати како резултат на социјал – политичките услови карактеристични за епохата во кои истите биле создадени, во обидот да одгатне одредена енigma. И уште повеќе – за да правилно ги разбереме тековните настани, промените и функционирањето на самото општество во кое живееме, клучна улога има проучувањето на минатото со сите негови аспекти бидејќи нашето опкружување и сите случаувања околу нас се импликација на процесите кои им претходеле. Студентот за време на предавањата не е пасивен примател на сервираните информации туку истите честопати ги анализира интердисциплинарно, дебатирајќи со своите колеги и професори и на таков начин го проширува видокругот на своите знаења и вештини. Тој не е Времепловецот на Џорџ Велс, а сепак, читајќи патува низ времето и запознава нови светови, жи-

вотни стилови и култури, развивајќи поголема благодарност за она кое го има во денешницата, бидејќи согласно познатиот афаоризам на Сантајана: „оној кој не го познава минатото е осуден истото да го повторува“.

Јулија Митревска

Зошто сакам да студирам на Институтот за специјална едукација и рехабилитација?

По завршување на средното образование единствена желба ми беше да сум дел од студентите на универзитетот Кирил и Методиј во Скопје, на институтот за специјална едукација и рехабилитација. Зошто го избраав баш овој институт последниов период ми беше најчесто поставувано прашање, а јас со задоволство одговарав дека ми претставува огромна чест, да професорите од најстариот универзитет ми пренесат дел од нивното знаење. Од четири годишните студии очекувам да научам да се борам за сонот на лицата со попреченост да стане вистина и да ги научам дека никогаш не смее нивниот сон да им се сруши како кула од карти. Идни студенти изберете и вие да студирате на овај институт можеби нема да можете да го промените светот но барем за неколку нијанси ќе го обвите животот на некои ангели во розеви нијанси.

Михаела Ѓурчиноска

